

Malá Architektúra v Exteriéri

Adrián Glomba

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Tvorba prostoru

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Adrián Glomba**
Osobní číslo: **K22086**
Studijní program: **B0212A310004 Multimédia a design**
Specializace: **Tvorba prostoru**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Malá Architektúra v Exteriéri**

Zásady pro vypracování

- Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
- Historiografie daného problému
- Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
- Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
- Autorská zpráva popisující vybrané a schválené řešení
- Výkresová část a obrazová dokumentace
- Dokladová část
- Fyzický model vybraného řešení, příp. realizace/instalace.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Jazyk zpracování: **Slovenština**

Seznam doporučené literatury:

- DANNHOFFEROVÁ, Jana. *Velká kniha barev: kompletní průvodce pro grafiky, fotografy a designéry*. Brno: Computer Press, 2012. ISBN 9788025137857.
- MEISS, Pierre von. *Od formy k místu: úvod do studia architektury ; + O tektonice : úvod do studia architektury*. Přeložil Michaela BROŽOVÁ. Ve Zlíně: Archa, 2018. a Architektura. ISBN 9788087545614.
- NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: Krajina, místo, architektura*. Vyd.2. Praha: Dokořán, 2010. ISBN: 978-80-7363-303-5.
- SALINGAROS, Nikos A., HORÁČEK, Martin, ed. *Sjednocená teorie architektury: forma, jazyk, komplexita*. Přeložil Hana LOGAN. Brno: Vysoké učení technické v Brně – VUTIUM ve spolupráci s Barrister & Principal Publishing, 2017. ISBN 978-80-7485-138-4.
- ŠEFCŮ, Ondřej. *Architektura: lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3120-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. arch. Kamil Koláček**
Ateliér Tvorba prostoru

Oponent bakalářské práce: **Ing. Gabriela Zábojníková**
Ateliér Tvorba prostoru

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

Ing. arch. Kamil Koláček
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne .....

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Cieľom tejto práce je navrhnúť interiér ateliéru a rodinnej obytnej záhrady s dôrazom na funkčnosť, estetiku a harmonické prepojenie s prírodným prostredím. Práca sa zameriava na vytvorenie priestoru, ktorý podporuje tvorivosť a sústredenie, pričom poskytuje komfortné a inšpiratívne prostredie pre rôzne aktivity. Interiér ateliéru kombinuje moderné prvky s prírodnými materiálmi ako drevo a kameň, čím vytvára útulnú a profesionálnu atmosféru. Súčasťou návrhu je terasa, ktorá slúži ako rozšírenie ateliéru a zvyšuje jeho funkčný priestor. Terasa umožňuje plynulý prechod medzi interiérom a vonkajším prostredím, čím poskytuje priestor na relaxáciu a podporuje tvorivý proces. Dôležitým prvkom exteriéru je vodný prvok, postavený z kovovej konštrukcie a ruly, ktorý spája predĺžené línie rodinného domu a ateliéru. Tento vodný prvok vytvára audiovizuálny zážitok a atmosféru pokoja, pričom zvyšuje vizuálnu aj zvukovú dynamiku celého priestoru. Riešenie strmého spádu pozemku je zabezpečené prostredníctvom vyvýšených záhonov, chodníkov a kaskád, ktoré umožňujú plynulý pohyb po pozemku a zároveň pomáhajú vytvoriť prirodzený prechod medzi rôznymi úrovňami záhrady. Výsledkom práce je návrh, ktorý spája estetické hodnoty s praktickými riešeniami a ponúka vyvážené prostredie pre prácu, relaxáciu a osobný rast. Tento návrh prináša priestor, ktorý podporuje kreatívnu činnosť, rešpektuje prírodu a jej vplyv na psychické zdravie a vytvára harmonický vzťah medzi interiérom, exteriérom a prírodným prostredím.

Kľúčové slová: interiér ateliéru 1., terasa 2., exteriér 3., vodný prvok 4., harmónia prvkov

ABSTRACT

The goal of this thesis is to design the interior and exterior of an atelier with an emphasis on functionality, aesthetics, and a harmonious connection with the natural environment. The work focuses on creating a space that supports creativity and concentration, while providing a comfortable and inspiring environment for various activities. The interior of the atelier combines modern elements with natural materials such as wood and stone, creating a cozy and professional atmosphere. An integral part of the design is the terrace, which serves as an extension of the atelier and increases its functional space. The terrace allows a smooth transition between the interior and the outdoor environment, providing space for relaxation and supporting the creative process. A key element of the exterior is the water feature, constructed from a metal frame and rubble, which connects the extended lines of the family house and the atelier. This water feature creates an audiovisual experience and an atmosphere of tranquility, enhancing both the visual and acoustic dynamics of the entire space. The solution to the steep slope of the land is provided through elevated garden beds, walkways, and cascades, which allow smooth movement across the site while helping to create a natural transition between the different levels of the garden. The result of this work is a design that combines aesthetic values with practical solutions, offering a balanced environment for work, relaxation, and personal growth. This design creates a space that supports creative activity, respects nature and its influence on mental health, and establishes a harmonious relationship between the interior, exterior, and natural surroundings.

Keywords: atelier interior 1., terrace 2., exterior 3., water feature 4., harmony of elements

„Art is to be free. Design is to fix.“
Kanye West

OBSAH

ÚVOD.....11

1 PROBLEMATIKA PROJEKTU 12

1.1 ZADANIE A CIELE PROJEKTU 12

1.2 ANALÝZA EXISTUJÚCICH PRIESTOROV ZÁHRADY.....12

1.3 ANALÝZA INTERIERU ATELIÉRU 13

1.4 KONCEPCIA NÁVRHU 14

2 OBYTNÁ ZÁHRADA.....15

2.1 ARCHITEKTONICKÝ A VÝTVARNÝ PRÍSTUP 15

2.1.1 Jednoduchosť.....16

2.1.2 Proporcie 16

2.1.3 Plynulé prepojenie a celistvosť 17

2.1.4 Stabilita.....17

2.2 FARBA A MATERIÁL 18

2.3 FUNKČNÉ ČLENENIE ZÁHRAD 19

2.4 BIOFÍLIA 20

2.4.1 Náklonnosť k biologickým formám 20

2.4.2 Adaptabilita a udržateľnosť.....21

3 EXISTUJÚCE PROJEKTY 23

3.1 PALÁC NA 40M ŠTVORCOVÝCH.....23

3.2 ATELIÉR V ZÁHRADE 24

3.3 ZÁHRADA K SEBAVEDOMEJ ARCHITEKTÚRE.....25

4 TVORBA NÁVRHU.....26

4.1 ZÓNOVANIE OBYTNEJ ZÁHRADY SPOLU S INTERIEROM 26

4.2 INTERIÉR ATELIÉRU.....26

4.3 TERASA AKO PRECHODOVÁ PLATFORMA Z MODRÍNU 29

4.4 VODNÝ PRVOK.....30

ZÁVĚR.....31

5 PROJEKTOVÁ ČASŤ.....32

6 ZOZNAM VIZUALIZÁCIÍ.....48

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 64

ZOZNAM OBRÁZKOV 65

SEZNAM TABULEK.....CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

SEZNAM PŘÍLOH ..... CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.

ÚVOD

Táto bakalárska práca sa zaoberá návrhom interiéru ateliéru, architektúrou terasy a rodinnej obytnej záhrady vo svahu, ktorá sa nachádza v Zlíne pod Tlustou horou, pričom kladie dôraz na funkčnosť, estetiku a harmonické prepojenie s prírodným prostredím. Návrh je koncipovaný s ohľadom na podporu tvorivosti, sústredenia a relaxácie, čím vzniká priestor, ktorý ponúka komfortné a inšpiratívne prostredie pre rôzne aktivity.

Základnou filozofiou návrhu je harmonizácia moderných prvkov s prírodnými materiálmi, ako drevo a kameň, ktoré zdôrazňujú útulnosť a transparentnosť interiéru. Súčasťou návrhu je terasa, ktorá umožňuje prirodzený prechod do záhrady. Tento prvok podporuje tvorivé procesy, zároveň poskytuje miesto na oddych v prostredí, ktoré rešpektuje prírodné krásy a ich pozitívny vplyv na psychické zdravie.

V návrhu exteriéru dominuje vodný prvok, ktorý je vytvorený z kovovej konštrukcie a ruly. Tento prvok kombinuje estetické a praktické hodnoty, pričom vytvára audiovizuálny zážitok a drží hmotu centrálnej plochy trávniku. Riešenie strmého spádu pozemku zahŕňa vyvýšené záhony, chodníky a kaskády, ktoré zabezpečujú plynulý pohyb po záhrade a prirodzené prepojenie medzi jej výškovými úrovňami.

Cieľom tejto práce je prepojenie estetických, funkčných a ekologických princípov, ktoré spájajú interiér, exteriér modernej Architektúry s prírodným prostredím do jedného harmonického celku. Tento návrh zdôrazňuje význam rovnováhy medzi kreatívnou činnosťou, komfortom a rešpektom k prírode, čím sa vytvára priestor pre osobný rast a inšpiráciu.

1 PROBLEMATIKA PROJEKTU

Cieľom tejto kapitoly je uviesť čitateľa do kontextu návrhu, predstaviť východiská projektu a objasniť hlavné okolnosti, ktoré formovali jeho podobu. V úvode sa zameriam na zadanie zo strany investora, ako aj na pôvodný stav riešeného priestoru. Popíšem základné priestorové, technické a vizuálne východiská, ktoré boli k dispozícii pred začiatkom návrhového procesu, a načrtnem hlavné faktory ovplyvňujúce koncepčné rozhodnutia.

1.1 Zadanie a ciele projektu

Zadanie klienta sa vyvíjalo postupne v priebehu celého tvorivého procesu. Vďaka pravidelným konzultáciám, spoločnému prehodnocovaniu návrhov a otvorenej komunikácii sa projekt mohol formovať do podoby, ktorá je realizovateľná a funkčne ucelená.

Začiatkom roka 2024 som bol klientom oslovený s požiadavkou na riešenie interiéru novovzniknutého ateliéru, návrhu nadväzujúcej terasy a dokončenie obytného exteriéru, záhrady ktorá už v tom čase obsahovala základné prvky okrasnej výsadby a vyvýšené záhony situované v bezprostrednej blízkosti domu a ateliéru. Tieto časti boli zachované a v návrhu začlenené s minimálnymi zásahmi, pričom hlavným cieľom bolo dosiahnuť jednotu a harmonické prepojenie interiéru, terasy a celej záhrady.

Jednou z hlavných úloh bolo architektonické a funkčné pretransformovanie pôvodnej automobilovej garáže na multifunkčný ateliér. Tento priestor mal podľa zadania slúžiť ako miesto pre oddych, čítanie, rozjímanie a zároveň aj ako galéria s možnosťou vystavenia umeleckých diel. Zachovaná technická jama, bola reinterpretovaná ako úložný priestor pre sezónne vybavenie (napr. komponenty k automobilu alebo záhradnú techniku), čím sa podčiarkol industriálny charakter objektu.

Ateliér bol navrhnutý ako priestor s vyšším stropom a mal byť predĺžený o exteriérovú terasu. Táto terasa má nadväzovať na ateliér a nahradiť ho v zmysle úložného priestoru pre uskladnenie palivového dreva do krbu v ateliéri, ako aj na praktické uloženie záhradného náradia, kosačky, bicyklov a súčastí zavlažovacieho systému. Aby ateliér mohol ostať čistý, priestorový a zachoval si svoje vlastnosti prechodného pavilónu.

Dôležitou súčasťou zadania bolo zakomponovanie dominantného vodného prvku. Ten mal byť navrhnutý paralelne s ateliérom a mal niesť industriálny výraz, využívajúc surovosť materiálov ako oceľová traverza v kombinácii s andezitovými múrikmi. Tieto prvky zároveň zohrávajú statickú a kompozičnú úlohu pri stabilizácii svahovitého terénu a definovaní priestoru centrálného trávniku.

Súčasťou návrhu bolo aj vizuálne a funkčné riešenie oplatenia v strednej časti pozemku.

Nepriehľadný drevený plot, ktorý následuje terénne prevýšenie, bol navrhnutý s dôrazom na súkromie a harmonické začlenenie do krajiny. Jeho výtvarné spracovanie vizuálne nadväzuje na materiálovú a tvarovú koncepciu ostatných architektonických prvkov v exteriéri.

1.2 Analýza existujúcich priestorov záhrady

Lokalita, kde sa projekt nachádza, leží v Zlíne, pod Tlustou horou, na rozhraní prostredia radovej zástavby a voľnej prírody. Toto prostredie dáva prvotnú predstavu o prepojení mestského života s blízkosťou prírody, ktorú sa projekt snaží posilniť. Záhrada je situovaná vo svahovitom teréne s výškovým rozdielom viac ako dvoch metrov na dĺžku štyridsiatich metrov, kde najvyšší bod sa nachádza na juhovýchode pozemku a najnižší na severozápade. Tento reliéf predstavuje výzvu aj príležitosť. Umožňuje vrstvenie jednotlivých funkčných zón, dynamiku pohybu a vytváranie výhľadov.

Obrázok 1 Pohľad na západnú stranu pozemku¹

¹ Zdroj: vlastný

Priestor záhrady nadväzuje na architektúru rodinného domu, ktorého jednoduchý, sivý, strohý výraz sa nesie v duchu súčasného minimalizmu s jemnými odkazmi na industriálne formy. Architektúra domu, rovnako ako aj ateliéru, pracuje s veľkoformátovým presklením, ktoré opticky prepája interiér s exteriérom a umožňuje čitateľné prepojenie medzi obývaným a prírodným prostredím.

V rámci pozemku sa už nachádzajú viaceré navrhnuté prvky ako, príjazdová cesta zo žltých žulových dlažobných kociek, vyvýšené záhony z cortenovej ocele, chodníky, andezitové zidky a dubové schodisko prekonávajúce výškový rozdiel či okrasné výsadby v tesnom okolí stavieb. Zvyšok pozemku si zachováva voľnejší, prírodný charakter s voľne rastúcimi aj formovanými ovocnými stromami. Návrh sa zameriava na to, ako tento existujúci charakter zachovať, zintenzívniť a zároveň prepojiť s novými funkčnými aj estetickými požiadavkami.

Obrázok 2 pohľad na východnú stranu pozemku²

1.3 Analýza interieru ateliéru

Súčasťou riešenia je aj úprava interiéru ateliéru, ktorý vznikol rekonštrukciou bývalej automechanickej dielne. Tento konverzný objekt sa nachádza priamo na pozemku a svojou surovou materialitou i proporciami výrazne ovplyvňuje charakter celej záhrady. Jeho architektonická forma

pôsobí prísne, industriálne, no zároveň ponúka potenciál pre vytvorenie kontemplatívneho priestoru slúžiaceho na prácu, rozjímanie, učenie aj oddych.

Obrázok 3 Interiér ateliéru³

Objekt pôsobí v kontexte záhrady ako horizontálny tubus, kotviaci hranu pozemku. Priestor nesie výraznú rytmizáciu vďaka štyrom oporným stĺpom na každej strane, ktoré definujú jeho nosnú konštrukciu. Na jednej z bočných stien, orientovanej smerom do záhrady, sa nachádzajú tri veľké okná, ktoré prinášajú do interiéru nielen odraz denného svetla, ale aj silné vizuálne prepojenie so zeleňou. Nachádza sa tu ešte jedno strešné okno, ktoré ako jediné púšťa do priestoru priame, prirodzené svetlo.

Vstup do ateliéru je vedený cez otvor po pôvodných veľkých garážových dverách, ktoré slúžia ako dominantný prístupový bod z prednej strany objektu. Tento výrazný vstupný portál, hoci už neplní funkciu pohyblivých dverí, stále zachováva charakter otvorenosti a industriálneho pôvodu stavby.

Na západnej strane ateliéru, smerom do záhrady, sa nachádzajú dvere štandardnej veľkosti, ktoré vedú na plánovanú terasu. Tento prechod umožňuje plynulé napojenie interiéru na exteriér, pričom vytvára logickú os pohybu skrz celý priestor. Tak sa ateliér stáva akýmsi priechodným pavilónom, spolu s terasou. Prechodom medzi verejnejším vstupným priestorom a súkromnejšou zónou záhrady.

² Zdroj: vlastný

³ Zdroj: vlastný

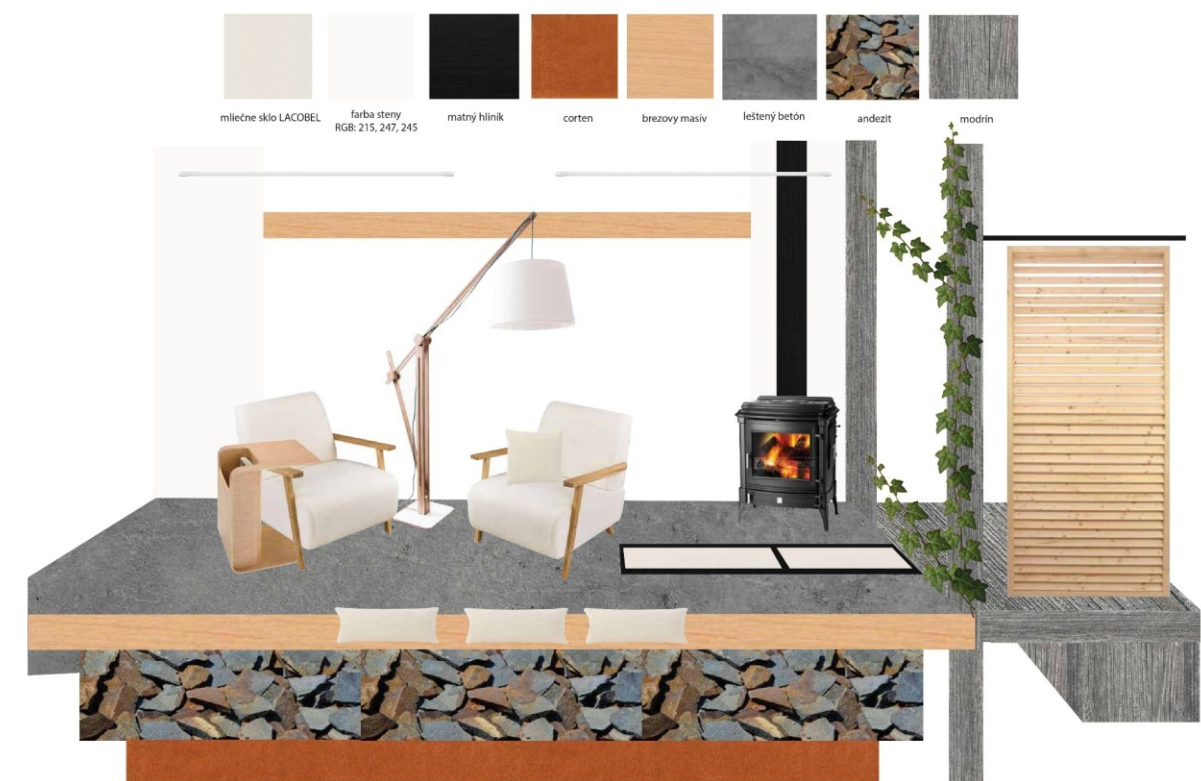
Obrázok 4 Interiér atelieru⁴

Interiérový návrh vychádza z princípov minimalizmu, ktoré sa odzrkadľujú v dôraze na čisté línie, vizuálnu striedmosť, mäkké osvetlenie a konceptuálne využitie prázdneho priestoru ako aktívneho kompozičného prvku. V priestore boli zachované pôvodné architektonické a technické prvky, vrátane technickej podlažnej jamy, ktorá v súčasnosti slúži ako úložný priestor pre sezónne náradie a záhradnú techniku. Kryt jamy je riešený pomocou samostatne osadených fošní, uložených do výklenku v betónovej podlahe. Tento spôsob zakrytia však vykazuje značnú mieru nepraktickosti a fyzickej náročnosti pri manipulácii. Navyše, technická jama nie je vybavená prístupovým riešením a chýba pevné schodisko alebo akýkoľvek bezpečný vstupový prvok, čo obmedzuje jej funkčné využitie.

1.4 Koncepcia návrhu

Návrh vznikol ako odpoveď na potrebu vytvoriť prepojený, viacvrstvový priestor, v ktorom architektúra, krajina a každodenný život tvoria harmonický celok. Od počiatku bol kladený dôraz na rešpekt k pôvodnému charakteru miesta, architektonickému dedičstvu a prirodzenej morfológii pozemku. Projekt pracuje s jemným prechodom medzi postaveným a prírodným, medzi funkčným využitím a vnímaním priestoru ako zážitku. Tvorivý proces prebiehal vo viacerých etapách, od analýzy potrieb užívateľov a špecifik lokality, cez koncepčné riešenia, až po detailnú modeláciu jednotlivých vrstiev priestoru. Návrh zohľadňuje princípy biofilného dizajnu, funkčného zónovania,

udržateľnosti, pravdivosti a úcty k materiálu. Vrstvenie v tomto prípade neznamena len fyzické delenie priestoru, ale aj vytváranie rôznych významových rovín, estetických, senzorických, rituálnych. Každý prvok má svoju úlohu, je súčasťou väčšieho celku a prispieva k rovnováhe medzi praktickosťou a atmosférou. Projekt reaguje na pohyb slnka, meniace sa ročné obdobia aj rytmus dňa, čím vytvára živé a adaptabilné prostredie. Osobný postoj ku koncepcii priestoru sa zakladá na presvedčení, že kvalitné prostredie nevzniká náhodou, ale ako výsledok vedomej, citlivej práce, ktorá spája poznanie, intuíciu a skúsenosť. V tomto zmysle sa záhrada stáva predĺžením obytného priestoru domu a rámcom pre každodenné rituály aj chvíle stíšenia. Miesto, kde sa prelína súkromné s verejným, praktické s estetickým, záhrada nie je doplnok, ale rovnocenná súčasť obývania. Výsledný návrh preto nie je len kompozíciou objektov, ale vytvoreným prostredím, ktoré podporuje pohodu, sústredenie, inšpiráciu a hlboké prepojenie s miestom.

Obrázok 5 Moodboard⁵

⁴ Zdroj: vlastný

⁵ Zdroj: vlastný

2 OBYTNÁ ZÁHRADA

Obytná zahrada bola už od staroveku vnímaná ako metafora raja, ako uzavretý, bezpečný a harmonický priestor, ktorý človeku poskytuje útočisko a umožňuje mu nadviazať hlboký kontakt s prírodou. V rôznych kultúrach sa zahrada objavovala ako posvätný priestor, od biblického Edenu cez antické háje až po stredoveké kláštorné záhrady, pričom vždy niesla symboliku rovnováhy, obnovy a duchovného pokoja. Prvky ako voda, kameň, strom alebo svetlo v tomto prostredí nadobúdali symbolický rozmer a vytvárali scenériu, kde sa človek mohol stíšiť a prežiť okamihy sústredenia. Historička záhradnej architektúry Katharine, vo svojej práci upozorňuje, že už starí Rimania vnímali záhradu ako rozšírenie architektúry a ako miesto spoločenského i kultúrneho významu, ktoré umožňovalo dialóg medzi človekom a prostredím. Tento archetyp záhrady ako miesta prechodu, pokoja a koncentrácie sa premieta aj do súčasného uvažovania o bývaní, kde zahrada opäť získava charakter aktívneho obytného priestoru. Nielenže slúži ako prechod medzi interiérom a exteriérom, ale ponúka možnosť spomalenia, vedomého prežívania a návratu k prirodzenému rytmu života. V tomto zmysle zahrada prestáva byť len funkčným doplnkom a stáva sa plnohodnotným architektonickým prvkom, ktorý formuje kvalitu každodenného bytia.⁶

Tento archetypálny obraz pretrváva dodnes a formuje spôsob, akým uvažujeme o vzťahu medzi interiérom, záhradou a architektúrou ako jedným prepojeným celkom.

Ako zdôrazňuje Christian Norberg-Schulz, skutočné miesto nevzniká len zo súhrnu foriem, ale zo spojenia prírodných daností, svetla, vody, horizontu a spôsobu, akým ich človek prežíva, vytvárajúc tak duchovnú a emocionálnu vrstvu priestoru, ktorú nazývame génia loci. Práve táto vrstva je kľúčová pri tvorbe prostredia, ktoré nielen slúži funkčne, ale aj emocionálne oslovuje a naplňa potreby človeka.⁷

V modernom urbanizovanom svete nadobúda zahrada ako obytný priestor nový význam. Už dávno nie je len miestom na pestovanie úžitkových rastlín či dekoratívnou kulisou domu. Dnes je chápaná ako plnohodnotná súčasť obytnej architektúry, priestor na oddych, relaxáciu, ale aj inšpiráciu, kontakt s prírodou a vnútorným pokojom. Vývoj záhrad od čisto úžitkových k polyfunkčným,

ekologicky udržateľným a esteticky premysleným priestorom odzrkadľuje zmenu životného štýlu spoločnosti, ktorá čoraz viac vyhľadáva rovnováhu medzi civilizáciou a prírodným prostredím.⁸

V tejto diplomovej práci sú analyzované princípy tvorby obytnej záhrady ako integrálnej súčasti životného priestoru. Osobitná pozornosť je venovaná funkčnému členeniu, ekologickému a estetickému riešeniu, ako aj využitiu moderných technológií a materiálov. Zároveň sa skúma prepojenie záhrady s existujúcou architektúrou domu a ateliéru vrátane jeho interiéru, pričom cieľom je vytvoriť harmonický a súvislý priestor, v ktorom sa interiér plynulo otvára exteriéru a naopak zahrada nadobúda kvality obytnej miestnosti pod holým nebom.

2.1 Architektonický a výtvarný prístup

Navrhovanie obytného exteriéru a s ním previazaného interiéru je tvorivý proces, ktorý presahuje hranice čisto funkčných alebo estetických úvah. Ide o formovanie celku, ktorý sa správa ako živý organizmus, kde sa stretáva technika, emócia, vnímanie a prírodný rytmus. Pri navrhovaní priestoru je preto nevyhnutné vnímať nielen jeho praktickú stránku, ale predovšetkým jeho hlbšiu existenciálnu dimenziu, jeho duchovný obsah a vzťah k miestu.

⁶ Stackelberg *The Roman Garden*, 2009, s. 66

⁷ SCHULZ, *Genius loci*, 2010, s. 27

⁸ Nekopírujte časopisy ani sousedy - jak se nedělá obytná zahrada | Dřevostavby, časopis o bydlení - DřevoStavby Jiří poblikoval: Kuthan | Pondělí, 24. únor 2020 | a připravila: Jana Morávková

Obrázok 6 Lovell House⁹

Z analýzy prác Neutra, vyplýva viacero nadčasových princípov, ktoré sú aplikovateľné nielen v architektúre a dizajne ako takom. Kládol dôraz na humanistický prístup, architektúra má vychádzať z potrieb človeka, reagovať na jeho zmysly, prirodzené správanie a psychickú rovnováhu. Kľúčové bolo aj prepojenie s prírodou, ktorá nie je len dekoratívnym prvkom, ale integrálnou súčasťou návrhu cez svetlo, výhľady, rastliny a plynulé prechody medzi interiérom a exteriérom. Technologické inovácie využíval ako nástroj efektivity, pričom preferoval prefabrikáciu a modulárnosť bez toho, aby tým utrpela kvalita priestoru. Veľký význam prikladal rešpektu ku kontextu, jeho návrhy boli citlivé na klímu, kultúru aj životný štýl obyvateľov. Neutra dokázal tvoriť kvalitnú architektúru aj z jednoduchých a dostupných materiálov. Napokon, svoju tvorbu vnímal ako kontinuálny proces výskumu a vzdelávania, kde experimentovanie a otvorenosť voči novým víziám predstavovali dôležitý pilier architektonického vývoja.¹⁰

2.1.1 Jednoduchosť

Kvalitný návrh priestoru vždy vychádza z miestneho kontextu ako podnebia, topografie, prírodných štruktúr a spôsobu života užívateľa. Forma ktorá nasleduje funkciu priestoru by mali organicky vychádzať z daností miesta a reagovať naň s citom a rešpektom. V tomto zmysle je jednoduchosť formy kľúčovým princípom navrhovania. Ako uvádza Meiss, geometrická čistota línií, kruhov a rytmov pomáha uchopiť zložitosť sveta a sprostredkovať pokoj. Pravidelnosť a opakovanie, ktoré sú prirodzene prítomné aj v prírode, zvyšujú emocionálnu blízkosť a čitateľnosť priestoru.¹¹

2.1.2 Proporcie

Proporčné usporiadanie priestoru je základným nástrojom pre vytváranie architektonickej harmónie. Už renesanční teoretici, ako Leon Battista Alberti, hľadali v priestore rovnováhu inšpirovanú hudobnými intervalmi, rytmom a zlatým rezom, čím podčiarkovali súvislosť medzi vizuálnou a akustickou krásou. Proporcie v architektúre však nie sú len estetickou voľbou, ale prostriedkom, ako vytvoriť priestor, ktorý je zrozumiteľný a prirodzený pre ľudské vnímanie.

Nikos Salingaros zdôrazňuje, že harmonická kompozícia vychádza z prirodzenej hierarchie vzťahov medzi jednotlivými časťami. Rovnako poukazuje na to, že emocionálne priaznivé prostredie

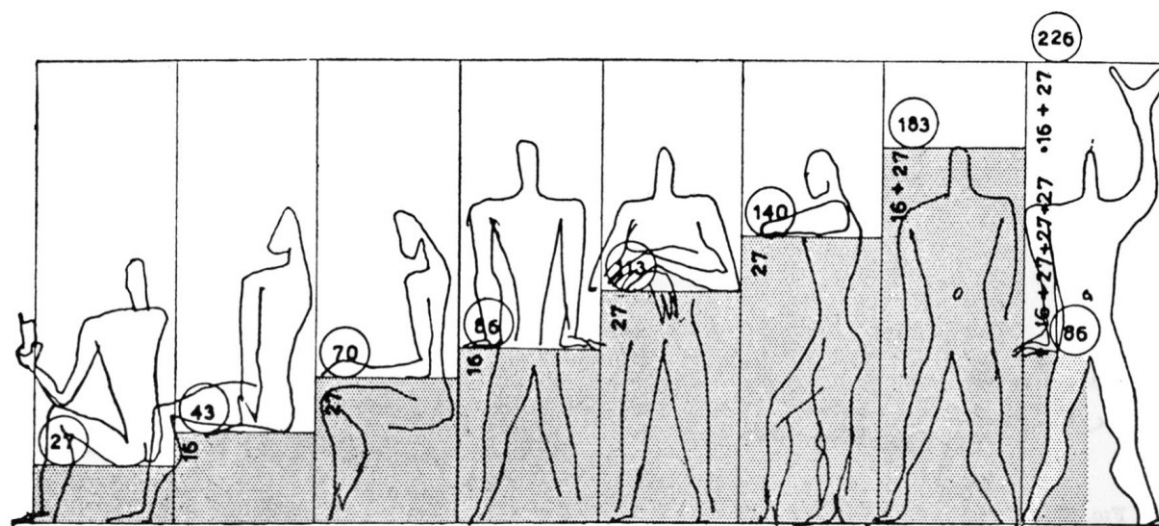
⁹ GAZEY, *Lovell House*, 2021, s. 469

¹⁰ GAZEY, *Modern architecture A-Z*, 2021, s. 468–472

¹¹ MEISS, *Od formy k miestu*, 2018, s. 56

vzniká na základe mierok usporiadaných v logaritmickom reťazci, ktorý nájdeme v prírode aj v tradičných stavbách. Táto hierarchia vytvára vizuálne aj priestorové vrstvenie, ktoré podporuje orientáciu, stabilitu a pocit ľudskej blízkosti.¹²

V tomto kontexte nadväzuje významný príspevok *Modulor*, proporčný systém založený na ľudskej mierke a zlatom reze. Modulor stavia proporcie na fyziológii človeka a vytvára univerzálny rámec pre návrh rozmerov, ktoré sú v súlade s našim telom a podvedomým vnímaním. Modulor využíva výšku človeka so zdvihnutou rukou ako východiskový bod a rozvíja proporcie v sérii zlatého rezu. Tým sa vytvára mierka pre architektúru, ktorá nie je len matematicky správna, ale zároveň psychologicky komfortná.

Obrázok 7 Modulor¹³

Keď tieto prístupy spojíme, vzniká komplexné chápanie architektonickej harmónie ako rovnováhy medzi prírodnými zákonitosťami, telesnou mierou a emocionálnym vnímaním.

2.1.3 Plynulé prepojenie a celistvosť

Súčasná chápanie architektúry čoraz viac smeruje k prepojeniu, plynulosti a živej celistvosti. Tradičné ostré hranice medzi interiérom a exteriérom sa rušia v prospech medzipriestorov ako pergol, lodží či polootvorených terás, ktoré fungujú ako prechodové zóny medzi vnútorným a vonkajším prostredím. Ako uvádza *Meiss*, kvalitné riešenie priestoru sa vyznačuje prirodzeným prelievaním funkcií a vnemov, záhrada vstupuje do domu, interiér sa rozširuje do krajiny a architektúra stráca izolovanosť v prospech vzťahovej otvorenosti.¹⁴

Táto plynulosť sa netýka len fyzických hraníc, ale aj funkčného a emocionálneho usporiadania. Priestor dnes nevzniká ako súbor oddelených miestností, ale ako organická štruktúra, v ktorej sa kuchyňa prelína s obývacou časťou, pracovný kút s oddychovým zázemím. V takomto usporiadaní zohráva kľúčovú rolu celistvosť, ktorú podľa Salingarosa zabezpečuje existencia centier, významových bodov, ktoré priestor nielen vizuálne organizujú, ale mu dodávajú emocionálnu mapu. Tieto centrá medzi sebou komunikujú, posilňujú sa navzájom a vytvárajú štruktúru, ktorá nie je zložená z fragmentov, ale rastie ako živý organizmus.¹⁵

2.1.4 Stabilita

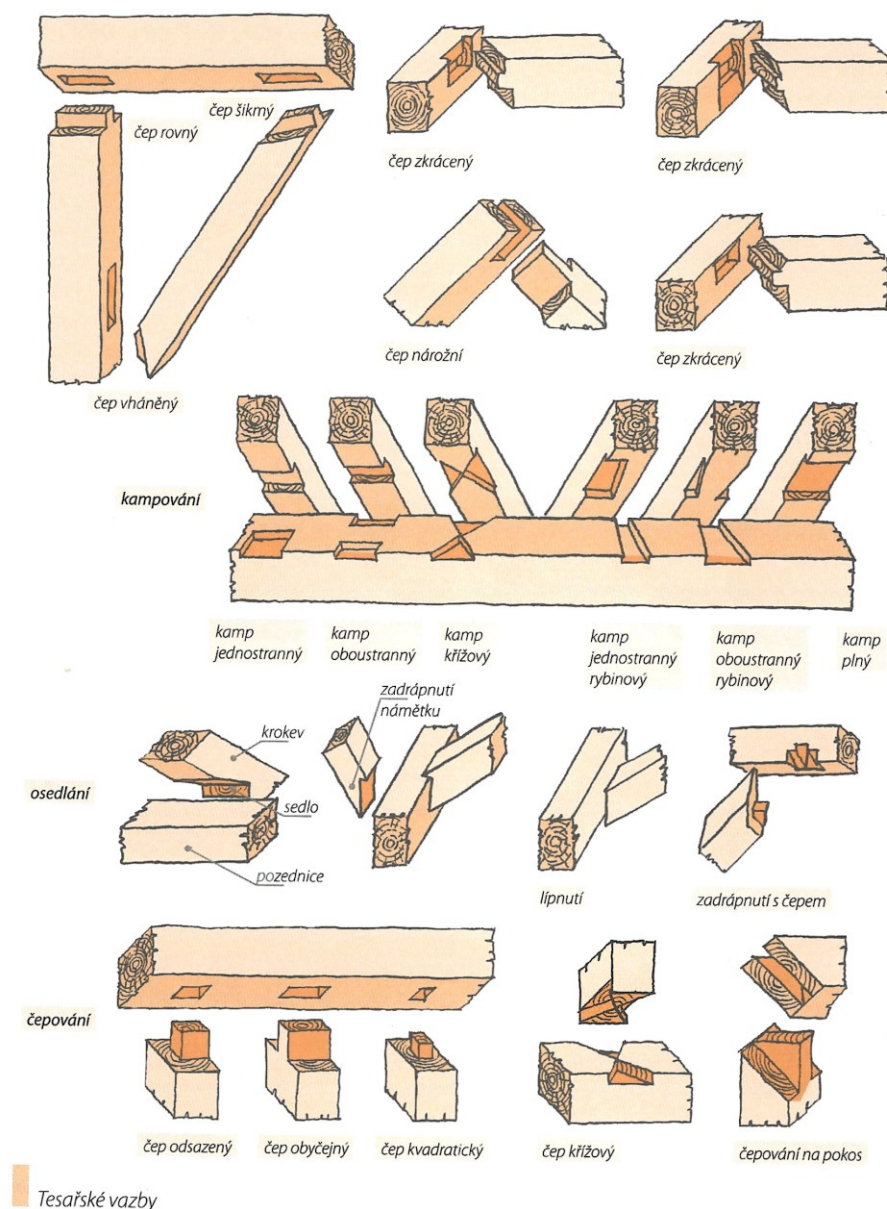
Architektonický návrh je aj presným inžinierskym aktom, ktorý musí rešpektovať základné fyzikálne zákonitosti. Každý priestor podlieha pôsobeniu gravitačných a bočných síl, ktoré ovplyvňujú jeho stabilitu a celkovú dôveryhodnosť. Správne navrhnutý objekt prenáša zaťaženie cez svoje nosné prvky do základov tak, aby bola zachovaná rovnováha bez deformácií či kolapsu. Tento technický aspekt návrhu je kľúčový najmä v špecifických situáciách, ako sú stavby na svahovitom teréne alebo objekty vystavené poveternostnému namáhaniu. V týchto prípadoch je nevyhnutné dôsledne pracovať s terénom, drenážou, kotvením a smerovaním síl v konštrukcii.

¹² SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury*, 2017, s. 175–181

¹³ ŠEFCŮ, *Modulor*, 2013, s. 64

¹⁴ MEISS, *Od formy k místu*, 2018, s. 139

¹⁵ SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury*, 2017, s. 191–195

Obrázok 8 Tesárske väzby¹⁶

Zároveň však nemožno oddeliť technickú stabilitu od jej psychologickej dimenzie. Ľudské vnímanie priestoru je výrazne ovplyvnené pocitom bezpečia, uzemnenia a istoty. Architektúra, ktorá pôsobí pevne, ukotvene a čitateľne, navodzuje stav pokoja a dôvery. Napríklad nízke ťažisko stavby, symetrická kompozícia, robustné nosné prvky či čitateľné konštrukčné riešenia vyvolávajú dojem pevnosti a ochrany. Tieto kvality sú síce intuitívne, no opierajú sa o konkrétne fyzikálne zákonitosti a preto by mali byť v každom návrhu prítomné vedome, nie len ako estetický efekt.

¹⁶ ŠEFCŮ, *Tesárske väzby*, 2013, s. 26¹⁷ Taktiež, s. 24–33

Zvlášť dôležitá je stabilita pri objektoch navrhovaných v kontakte s krajinným prostredím, ako sú altánky, ateliéry či otvorené prístrešky. Tu je potrebné citlivo reagovať na vietor, vodu, zmeny teploty či pohyb podlažia. Tvarovanie konštrukcie, výškové riešenie nosných bodov, ako aj výber vhodných materiálov musia vychádzať z logiky ich mechanických vlastností a schopnosti znášať konkrétne druhy zaťaženia. V opačnom prípade môže priestor pôsobiť nestabilne nielen fyzicky, ale aj emocionálne.

V tejto súvislosti zohrávali dôležitú úlohu aj tradičné drevené konštrukcie, ktoré sa v našich podmienkach stavali z dostupných drevín, ako sú smrek, borovica či modrín. Tieto materiály vytvárali technicky spoľahlivé a nosné systémy ako krovy, stropy či mostné prvky – ktoré boli schopné znášať dlhodobé zaťaženie a klimatické výkyvy.

Strecha ako architektonický a konštrukčný vrchol objektu zohráva pritom dôležitú úlohu nielen z hľadiska ochrany, ale aj celkovej statickej vyváženosti. Typické sedlové či valbové strechy, ale aj mansardové alebo pultové riešenia boli vždy formované s ohľadom na rovnomerné rozloženie zaťaženia. Pri správnej údržbe, odvetraní a technickom riešení detailov dosahovali vysokú stabilitu a stávali sa symbolom spoľahlivosti a trvácnosti architektúry.¹⁷

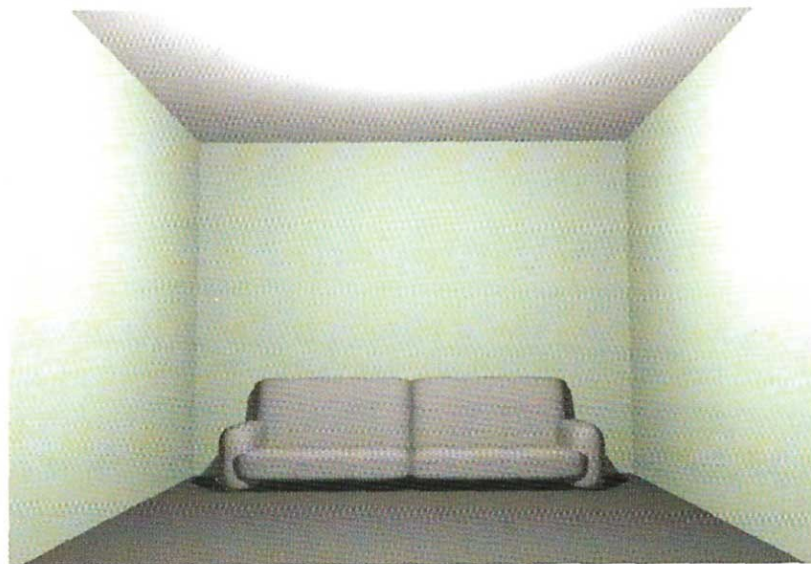
Fyzikálna stabilita je podmienkou existencie stavby, no až vtedy, keď je zosúladená s ľudským vnímaním, vzniká skutočne presvedčivý priestor. Proporčná logika, rytmus konštrukčných prvkov a rovnováha síl nie sú len otázkou výpočtu, ale stelesňujú základné princípy poriadku, ktoré človek intuitívne cíti. Stavba musí byť nielen nositeľom formy, ale aj dôveryhodnosti, či už svojím zasadením do terénu, odolnosťou voči pôsobeniu vetra alebo fyzickým a akustickým prejavom kontaktu s človekom.¹⁸

2.2 Farba a materiál

Jedným zo zásadných aspektov kvalitného návrhu interiéru aj exteriérových štruktúr je premyslená práca s farbou a materiálmi. Farby významne ovplyvňujú psychiku, fyziológiu, vnímanie priestoru aj celkovú atmosféru. Ako upozorňuje Dannhoferová, farebné vnímanie nie je len biologický proces, ale je formované aj kultúrnymi, historickými a individuálnymi skúsenosťami. Farba teda nie je len estetickým nástrojom, ale aktívne spoluvytvára funkčnosť a emocionálne kvality priestoru.¹⁹

¹⁸ MEISS, *Od formy k miestu*, 2018, s. 277¹⁹ DANNHOFEROVÁ, *Velká kniha barev*, 2012, s. 40–44

Základné parametre farieb – farebný tón, svetlosť a sýtosť – podmieniajú ich priestorové pôsobenie. Svetlé odtiene opticky zväčšujú, zvyšujú pocit ľahkosti a vzdušnosti, zatiaľ čo tmavé odtiene priestor zhutňujú a zútulňujú. Teplé tóny stimulujú aktivitu, zatiaľ čo studené farby majú skôr upokojujúci účinok. Cielené narábanie s farebnými kontrastmi umožňuje nielen korigovať proporcie miestnosti, ale aj vizuálne oddeliť či zjednotiť jednotlivé funkčné zóny.

Obrázok 9 Svetlé farby v interiery²⁰

Zásadný vplyv na farebné vnímanie má aj svetlo, denné aj umelé. Jeho kvalita, intenzita a smer zásadne menia farebné podanie a tým aj celkovú atmosféru priestoru. Ako zdôrazňuje

Dannhoferová, správne nastavenie farebných kontrastov, svetlého a tmavého, teplého a studeného, môže podporiť vizuálnu hierarchiu a rovnováhu. Napríklad klasické rozvrstvenie tmavej podlahy, svetlejších stien a najbledšieho stropu zabezpečuje čitateľnú orientáciu a priestorovú stabilitu.²¹

Rovnako dôležitým prvkom návrhu je materiál, ktorý nesie formu, význam a zmyslový zážitok. Materiály nie sú len konštrukčné prvky, ale aj nositelia atmosféry. Ako uvádza Meiss v kapitole *Rozhovor s materiálmi*, architekt musí s materiálmi viesť dialóg. Nestačí len poznať ich fyzikálne vlastnosti, dôležité je porozumieť ich vnútornej logike, možnostiam a poetike. Každý materiál má svoj vlastný charakter, spôsob, akým odráža svetlo, ako pôsobí na dotyk, aký zanecháva dojem.

Môže byť drsný, hladký, studený, teplý, lesklý či matný a práve tieto vlastnosti utvárajú hmatateľnú a emocionálnu dimenziu priestoru.²²

Materiály navyše nesú symbolické významy, napríklad drevo evokuje teplo a prírodu, betón industriálnu silu, kameň stabilitu, zatiaľ čo sklo či kov pôsobia odľahčene a súčasne. Výber medzi prírodnými a spracovanými materiálmi by mal vychádzať zo vzťahu k miestu, funkcii aj mierke. Kombinácie materiálov ako drevo, kameň, hlina, kov či textílie, umožňujú vrstvenie štruktúr a posilňujú biofilné kvality prostredia.

Citlivý výber a kombinácia farieb a materiálov musí vždy vychádzať zo súladu s funkčným určením, denným režimom priestoru, svetelnými podmienkami a očakávaniami používateľa. Ich kompozícia ovplyvňuje atmosféru rovnako ako tvar alebo mierka. Preto je dôležité pýtať sa, ako chce konkrétny materiál znieť, ako si praje byť vnímaný, ako to poeticky naznačuje Louis Kahn. Architektúra tak nevzniká len z formy, ale z dialógu medzi farbou, materiálom a svetlom, ktorý utvára emocionálne presvedčivý, funkčne zrozumiteľný a kultúrne ukotvený priestor.

2.3 Funkčné členenie záhrad

Pri tvorbe kvalitnej obytnej záhrady je dôležité efektívne rozdeliť priestor na funkčné zóny, ktoré budú vyhovovať potrebám užívateľov a zároveň rešpektovať prírodné podmienky pozemku.

Premyslené členenie zvyšuje nielen estetickú hodnotu záhrady, ale aj jej praktickú využiteľnosť a komfort.

Na začiatku plánovania je vhodné spísať všetky požiadavky a očakávania od záhrady. Zohľadniť treba nielen základné funkcie ako chodníky, príjazdové cesty, terasu, vodný či prvok, ale aj individuálne potreby ako výbeh pre domáce zvieratá, skleník či priestor na hry a relaxáciu. Následne je dôležité premyslieť si prioritu jednotlivých prvkov a ich vzájomné prepojenie.

Rovnako treba vnímať priestor v súvislostiach a sledovať pohyb slnka, orientáciu svetových strán, tienenie stromov alebo budov. Správne situovanie spevnených plôch a stavieb ovplyvní komfort používania a optimalizuje mikroklimatické podmienky záhrady.

²⁰ DANNHOFEROVÁ, *Svetlé farby v interiery*, 2012, s. 315

²¹ Taktiež, s. 314–327

²² MEISS, *Od formy k miestu*, 2018, s. 247

Aj v modernej záhrade zohráva úžitková časť významnú úlohu. Vyvýšené záhony na pestovanie zeleniny a bylín by mali byť situované na najslnečnejších miestach záhrady, aby sa zabezpečili optimálne podmienky pre rast. Skleníky, kompostéry a záhradné domčeky je praktické umiestniť v blízkosti záhonov, čím sa zjednoduší prístup a každodenná práca. Úžitkové záhrady môžu zároveň podporovať ekologické princípy, ako sú recyklácia organického odpadu, využívanie dažďovej vody či chov domácich zvierat.

Okrasná časť záhrady sa zameriava na estetickú kvalitu a podporu biodiverzity. Výsadby trvaliek, kvitnúcich lúk, okrasných kríkov a prírodných jazierok vytvárajú vizuálne atraktívne prostredie, ktoré zároveň obohacuje ekosystém záhrady. Záhony by mali byť navrhnuté jednoducho, s dôrazom na väčšie kompaktné celky, aby sa minimalizovala náročnosť na údržbu a zároveň podporila prirodzená harmónia záhradného priestoru. „*Svahovitý terén môže byť v krajinnom návrhu chápaný ako výhoda, ktorá umožňuje prirodzené členenie priestoru do zón rôzneho využitia a podporuje vizuálnu gradáciu.*“²³ Ekologické riešenia, ako prírodné biotopy a kvitnúce lúky, sa stávajú súčasťou moderných záhrad a podporujú rozmanitosť fauny a flóry. Pri ich návrhu je dôležité prihliadať na plynulé línie a organické členenie, aby záhrada pôsobila prirodzene a harmonicky.

Moderné záhrady reflektujú aktuálne potreby na efektívne využitie priestoru a udržateľnosť. Medzi to patrí recyklácia vody, využívanie permakultúrnych princípov a výsadba pôvodných druhov rastlín. Estetický výraz záhrad sa nesie v duchu minimalizmu a funkčnosti, s dôrazom na jednoduché tvary, prírodné materiály a nízkonáročnú údržbu. Dôležitým prvkom je aj prepojenie interiéru s exteriérom prostredníctvom terás, vertikálnych záhrad a plynulých prechodov medzi domom a záhradou.

Premyslené funkčné členenie záhrady je základom jej úspešného využívania. Cieľom je vytvoriť priestor, ktorý ponúka relaxáciu, estetický zážitok aj úžitok, a ktorý reflektuje súčasné potreby, ekologické zásady a prirodzený vzťah človeka k prírode.

2.4 Biofilia

Biofilia je koncept, ktorý predstavuje prirodzený ľudský sklon vyhľadávať kontakt s prírodou a jej prvkami. Tento vrozený inštinkt nie je len citový alebo estetický, je zakorenený hlboko v našom evolučnom vývoji. Prírodné prostredia poskytovali ľuďom informácie o bezpečí, potrave či zdrojoch vody, a preto si náš nervový systém vytvoril špecifickú citlivosť na vizuálne podnety spojené s prírodou. Po 20 storočí, v ére urbanizácie a digitálnej izolácie, sa biofilia stáva kľúčom k znovuoobjaveniu rovnováhy medzi človekom a prostredím.

Obrázok 10 Biofilná Architektúra²⁴

2.4.1 Náklonnosť k biologickým formám

Biofilný dizajn predstavuje medziodborový prístup, ktorý prepája architektúru, neurovedu, psychológiu a biológiu. Jeho základom je tzv. neurálna **výživa** a to schopnosť prírodných vzorov, tvarov a štruktúr poskytovať stimuly, ktoré sú pre mozog prospešné a upokojujúce.

²³ Bell, *Landscape*, 2012, s. 151

²⁴ SALINGAROS, *Biofilná Architektúra*, 2017, s. 154

Neurovedecký výskum ukazuje, že ľudia prirodzene preferujú vizuálne komplexné a hierarchicky usporiadané štruktúry, ktoré sú bežné v prírode. Takéto vzory znižujú hladinu kortizolu, aktivujú parasympatický nervový systém a vyvolávajú pozitívne emócie, podobne ako hudba alebo jemný dotyk. Reakcia je podvedomá a vychádza z hlboko zakorenených fyziologických mechanizmov.

Tradičné umenie a architektúra tieto princípy využívali ako zdobenie, ornamentika, fraktálne prvky, ľudská mierka či geometrickú harmóniu. Vytvárali prostredie, ktoré bolo nielen funkčné, ale aj „duševne výživné“. Na rozdiel, začiatkom 20. storočia modernistická architektúra mnohé z týchto kvalít opustila, čím často vytvára prostredia, ktoré sú síce vizuálne čisté, no emocionálne chladné a duševne ochudobňujúce.²⁵

Obrázok 11 Zámok Peterhof²⁶

Základy biofilie ako vedeckého konceptu položil biológ Edward O. Wilson, ktorý tvrdil, že pozitívny vzťah k prírode je biologicky podmienený. Prírodné prvky ako voda, zeleň, organické štruktúry a prirodzené svetlo vnímame ako signály priaznivého prostredia pre život.

Významný výskum v tejto oblasti realizoval Roger Ulrich, ktorý v roku 1984 dokázal, že pacienti s výhľadom na prírodu sa po operáciách zotavovali rýchlejšie, vykazovali nižšiu potrebu analgetík a lepší psychický stav. Odvtedy množstvo štúdií potvrdilo pozitívny vplyv prírodných podnetov na zníženie stresu, zlepšenie nálady a celkové zdravie.

Biofilný dizajn je medziodborová oblasť prepájajúca architektúru, psychológiu, neurovedu a biológiu. Jeho základom je tzv. **neurálna výživa**, čo je schopnosť prírodných vzorcov poskytovať podnety, ktoré náš mozog prirodzene spracováva ako priaznivé. Ľudia intuitívne reagujú na hierarchicky organizované štruktúry a fraktálnu geometriu, ktoré sú v prírode bežné.

Neprítomnosť týchto podnetov, ako sterilných, nečlenených priestorov, môže vyvolávať podvedomý stres. Podobne zvieratá v minimalistických zoologických expozíciách, aj ľudia reagujú na chudobné prostredie poruchami správania či poklesom výkonnosti. Vplyv biofilie sa ukazuje aj vo vývoji detí, kedy málo stimulačné prostredie môže spomaliť rast mozgu.²⁷

Nejde teda o estetický trend, ale o fyziologicky merateľnú odpoveď tela na prostredie. Biofilia je podmienená naším vývojom, zakotvená v podvedomí a ovplyvňuje reakcie bez toho, aby sme si ich uvedomovali.

2.4.2 Adaptabilita a udržateľnosť

V architektúre a dizajne sa *biofilia* prejavuje ako princíp, ktorého cieľom je obnoviť spojenie človeka s prírodou prostredníctvom priestorových, materiálových a kompozičných riešení. Nejde len o začlenenie zelene, ale o tvorbu prostredí, ktoré odrážajú štruktúru prírody, živú geometriu, prirodzené svetlo, členité fasády, harmonické proporcie a dynamickú, intuitívnu organizáciu priestoru.

Podľa Nikosa Salingarosa *biofilný* dizajn vytvára prirodzene čitateľné prostredie, v ktorom sa človek intuitívne orientuje a cíti bezpečne. K tomu prispieva opakovanie organických vzorov, využitie prírodných materiálov ako drevo, kameň či hlina, a prepojenie interiéru s exteriérom. Takéto prostredia podporujú duševnú rovnováhu, znižujú stres a zvyšujú schopnosť sústredenia.²⁸

²⁵ SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury*, 2017, s. 127

²⁶ SALINGAROS, *Zámok Peterhof*, s. 138

²⁷ SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury*, 2017, s. 133–135

²⁸ Taktiež, 2017, s. 129–131

Aj v husto zastavaných mestských územiach možno biofiliu efektívne aplikovať, napríklad cez **živé** interiérové prvky, výhľady na zeleň či vodu, zónovanie priestoru alebo kombináciu mäkkých a ostrých foriem. Riešenia ako menšie ekosystémy a dostupné vodné plochy prispievajú k zdraviu obyvateľov aj k zvýšeniu klimatickej odolnosti miest.

Biofilný dizajn zároveň predstavuje cestu k udržateľnosti a podporuje používanie obnoviteľných materiálov, rešpektuje ľudskú mierku, zvyšuje biodiverzitu a umožňuje adaptabilitu priestorov. Nie je len estetickým štýlom, ale hlboko zakoreneným princípom, ktorý reflektuje evolučne podmienené preferencie ľudského vnímania.

Kľúčom k jeho úspešnej implementácii je pochopenie geometrie a organizácie prírody, nie len povrchová imitácia. V kontexte rastúcej urbanizácie a digitálnej izolácie ponúka biofilný prístup reálnu odpoveď na potrebu zdravého, harmonického a regeneračného prostredia, z environmentálneho, zdravotného aj psychologického hľadiska. Ako sa vraví príroda je najlepším učiteľom.²⁹

---

²⁹ SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury*, 2017, s. 137–145

3 EXISTUJÚCE PROJEKTY

Pri navrhovaní obytného exteriéru, ktorý má byť plnohodnotným pokračovaním architektúry domu aj ateliéru, je nevyhnutné vnímať súvislosti s už realizovanými riešeniami. Skúmanie podobných projektov nám umožňuje nielen zorientovať sa v súčasných prístupoch k dizajnu, ale aj identifikovať konkrétne stratégie, ktoré vedú k harmonickému spolunažívaniu architektúry a prírody.

Inšpirácia z reálnych príkladov slúži ako oporný bod pre overenie funkčných vzťahov medzi interiérom a záhradou, prístupom k terénu, prácou so svetlom, úložnými priestormi či s prvkami biofilného dizajnu. Zároveň však poukazuje aj na úskalia či nedotiahnuté detaily, ktorým sa dá predísť vlastným návrhom.

Cieľom tejto kapitoly je preto zhodnotiť vybrané referenčné realizácie, ktoré tematicky alebo konceptuálne súvisia s navrhovaným riešením.

3.1 Palác na 40m štvorcových

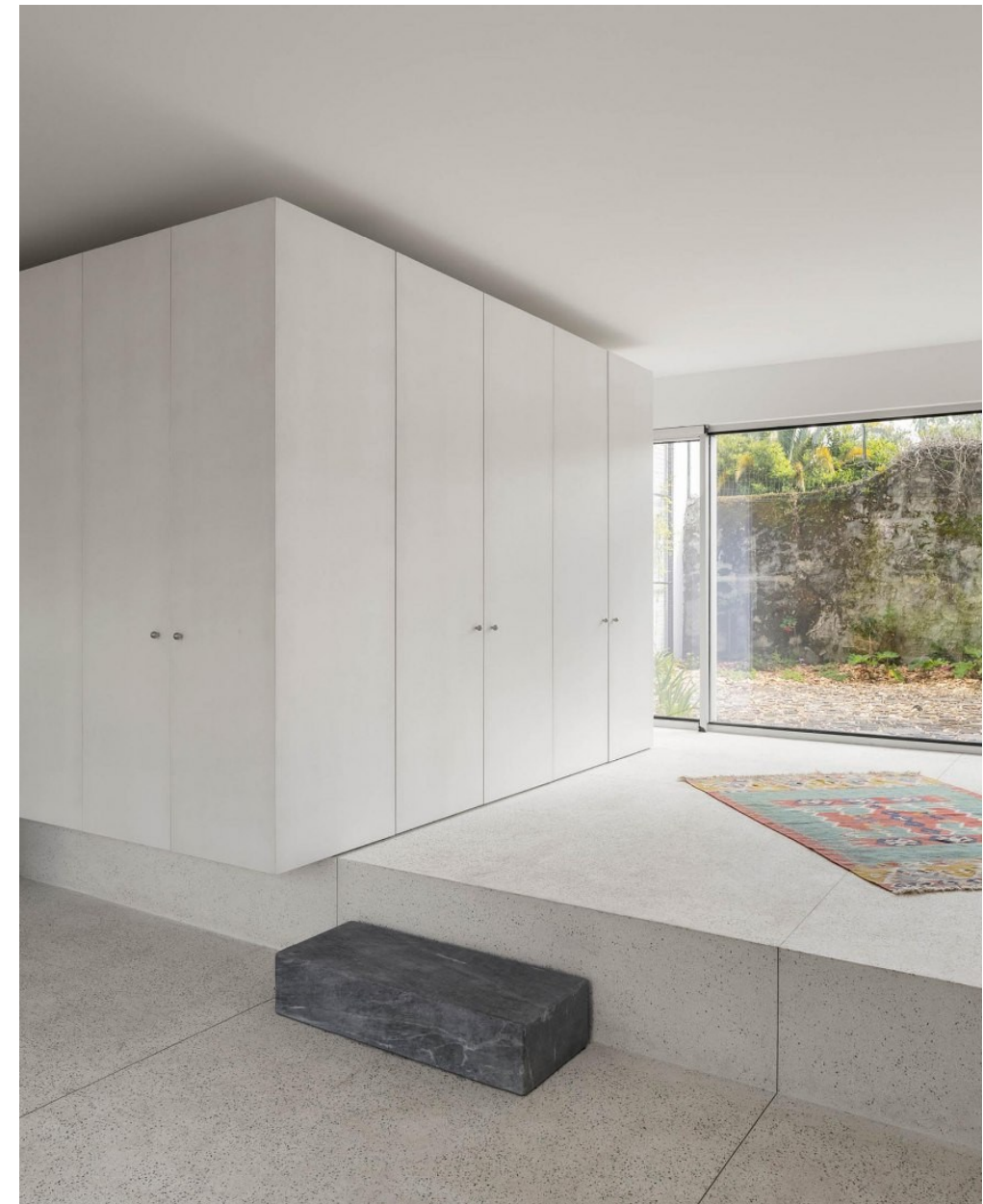
V návrhu interiéru sa odráža inšpirácia projektom „*Very Tiny Palazzo*“³⁰ od portugalského štúdia Fala, ktorý na ploche len 40 m² dokazuje, že aj obmedzený priestor môže niesť architektonickú hĺbku a výtvarné ambície.

„Palác na výšku človeka je transparentný, jeho koruna však hrdá a bohatá.“³¹ Touto metaforou opisujú autori hru proporcií, v ktorej interiér získava rôznorodé priestorové kvality prostredníctvom výškového členenia.

Dôležitým prvkom, ktorý som prevzal, je integrácia úložných systémov ako súčasť architektúry. V ateliéry sú napríklad kúpeľňa a sklad priestoru ukryté za súvislou stenou zo svetlého lakovaného dreva, ktorej mierka „sa nachádza niekde medzi architektúrou a nábytkom.“³² Podobný princíp využívam v návrhu vstavaných úložných riešení pod podlahou a vo výsuvných zásuvkách, ktoré nielen šetria miesto, ale zároveň zjednocujú dizajn.

Paralela sa nachádza aj v práci s kontrastom, medzi jednoduchým, surovým priestorom a detailom, ktorý ho obohacuje. Interiér nie je len funkčný, ale má i vrstvy významu, proporcií a jemných kompozičných zásahov, ktoré mu dodávajú osobitosť.

Tento príklad ukazuje, že kvalita interiéru nie je podmienená veľkosťou, ale mierou premyslenia, odvahy v proporciách a schopnosti integrovať praktické riešenia s výtvarným jazykom.

Obrázok 12 Interiér domku v dvoch úrovniach 2022³³

³⁰ Magalhães, Soares, *Very Tiny Palazzo*, 2023

³¹ Taktiež

³² Taktiež

³³ Magalhães, Soares, *Interiér domku v dvoch úrovniach*, 2023

3.2 Ateliér v záhrade

Zaujímavým príkladom kvalitného umeleckého priestoru mimo centier je projekt Ateliér v záhrade autora Sráča Sama v obci Česká Bříza. Galéria vznikla ako súčasť dlhodobého konceptu „*Vize pro novou kulturu a její místo*“³⁴ ktorý reflektuje potrebu decentralizácie kultúrnych inštitúcií a ich dostupnosti aj v menej frekventovaných oblastiach.

Architektonické riešenie je jednoduché, no koncepčne silné, objekt pôsobí ako autonómna zóna, ktorá v sebe spája pokoj vidieckeho prostredia so súčasným umeleckým výrazom. Interiér je poňatý ako otvorený priestor bez rušivých delení, s dôrazom na čitateľnú geometriu a priestorovú slobodu, ktorá umožňuje rôzne výtvarné intervencie.

Inšpiratívna je aj myšlienka architektúry ako prostriedku odstraňovania duševného diskomfortu, priestor je vnímaný ako útočisko, ktoré svojím jednoduchým výrazovým jazykom pomáha vytvárať pokoj a sústredenie.

Obrázok 13 Ateliér v záhrade³⁵

³⁴ Sráč. *Ateliér v zahradě*, 2014

³⁵ Sráč. *Ateliér v zahradě*, 2014

3.3 Záhada k sebedomej Architektúre

V tomto projekte predná zóna s trávnatými plochami a kvetinovou výsadbou vytvára vzdušný, spoločenský priestor pri dome, zatiaľ čo zadná časť sa mení na intímny vonkajší obývací priestor s bohatou zeleňou a vodným prvkom. Okrem relaxačných zón projekt zahŕňa aj užitkovú časť určenú na pestovanie zeleniny, kvetín a ovocných stromov. Táto kompozícia vytvára harmonické a funkčné prepojenie architektúry s prírodou.³⁶

Obrázok 14 Moderná záhada³⁷

Z uvedeného príkladu modernej záhady vyplýva, že aj súčasný dizajn môže byť vrstvený, útulný a citlivo reagovať na architektúru aj krajinu. V mojom projekte by sa tento prístup mohol odraziť vo voľnejšom riešení prednej časti záhady, ktorá umožní architektúre dýchať, zatiaľ čo zadné časti môžu fungovať ako intímne vonkajšie izby s paravánmi, vodným prvkom či výsadbami. Inšpiratívne je tiež začlenenie skrytých pobytových miest (napr. lavička, hojdačka) ako momentov prekvapenia. Záhada môže kombinovať okrasné a užitkové prvky bez ostrých prechodov, čím vznikne harmonický a

prirodzený priestor. Tento princíp zónovania a vrstvenia možno v mojom návrhu uplatniť v prospech funkčnosti, súkromia aj vizuálnej pestrosti.

³⁶ Leffler, Lišková, *Moderná záhada*, 2024

³⁷ Leffler, Lišková, *Záhada k sebedomej architektúre*, 2024

4 TVORBA NÁVRHU

Tvorivý proces bol rozdelený do viacerých fáz, od analýzy potrieb používateľov a priestorových možností až po kompozíciu jednotlivých zón a detailné riešenie vybraných prvkov. Mojm cieľom bolo vytvoriť návrh, ktorý je dynamickým prostredím reagujúcim na klímu, svetlo, čas a pohyb. Využívam pri tom princípy funkčného zónovania, biofilného dizajnu, udržateľnosti a materiálovej úprimnosti.

V návrhu sa snažím o vrstvenie, nielen v zmysle fyzických vrstiev, ale aj v zmysle významových rovín ako estetika, praktickosť, zmyslové vnímanie, a identita miesta. Všetky zásahy sú vedené snahou o kultivovaný výsledok, ktorý obohacuje každodenný život, vytvára podmienky na prácu aj oddych, poskytuje vizuálne podnety aj priestor pre ticho.

V nasledujúcich kapitolách bude návrh rozčlenený na jednotlivé celky, ktoré spolu tvoria jednotnú kompozíciu, interiér, terasa, vodný prvok, vegetačné vrstvy, technické a úložné riešenia. Každý z týchto prvkov má svoju funkčnú aj výtvarnú úlohu a je výsledkom premysleného procesu navrhovania, ktorého cieľom je spojenie formy, funkcie a zážitku.

4.1 Zónovanie obytnej záhrady spolu s interierom

Zónovanie priestoru vychádza zo zachovania silných existujúcich prvkov pozemku, ako sú andezitové zídky, cortenové záhony, mlátové povrchy, pásovina či drevo modrínu. Väčšina týchto materiálových a kompozičných prvkov bola ponechaná alebo mierne posunutá s cieľom vytvoriť vizuálne zrozumiteľný rámec. Priestor tak nepôsobí ako umelo vkladany, ale ako prirodzene vrstvený v čase.

Vychádzal som z existujúceho stavu pozemku a jeho charakteristík, tvaru, orientácie, výškových rozdielov, existujúcej vegetácie a materiálov. Cieľom bolo navrhnuť logické a intuitívne prepojenia medzi jednotlivými funkčnými celkami tak, aby zónovanie reflektovalo faktory ako sú súkromie, slnečný svit, mikroklimatické podmienky a výhľady.

Pri návrhu som rozdelil pozemok na viacero zón: oddychovú, relaxačnú, okrasnú a úžitkovú. Dôležitou súčasťou konceptu bolo vytvoriť medzi týmito časťami **plynulé prechody**, aby záhrada pôsobila ako prepojený celok a nie ako súbor oddelených častí.

Jedným z takýchto prechodov je terasa medzi ateliérom a úžitkovou časťou záhrady, ktorá okrem pracovného a odkladacieho priestoru pomáha aj funkčne a vizuálne zvládnuť prevýšenie medzi interiérom a záhradou. Pre lepší priechod a odstránenie vizuálne rušivej línie dvoch okrajov som presunul jeden úžitkový vyvýšený záhon na koniec svojho radu. Tým vznikol prirodzenejší tok pohybu bez potreby obchádzania.

Ďalšou úpravou bolo priblíženie andezitovej zídky k vodnému prvku, čím vznikol väčší priestor na obhospodarovanie ovocných stromov a zároveň sa odstránil nepraktický úzky pás trávnikára medzi nimi.

Vnútorňý priestor ateliéru vnímam ako jednu súvislú zónu, ktorá slúži ako prechodový pavilón medzi exteriérovými zónami. Je určený na oddych, rozjímanie a relaxáciu a spolu s terasou tvorí jemný prechod do úžitkovej záhrady.

Dôležitým princípom návrhu bolo aj **materiálové a mierkové prepojenie**, interiérové prvky, terasa, vodný prvok, oplotenie a terén boli navrhnuté ako prepojené zložky jedného systému, v ktorom sa veľké formy dopĺňajú s drobnými akcentmi a prirodzenosť materiálu sa stáva nositeľom výrazu celého priestoru.

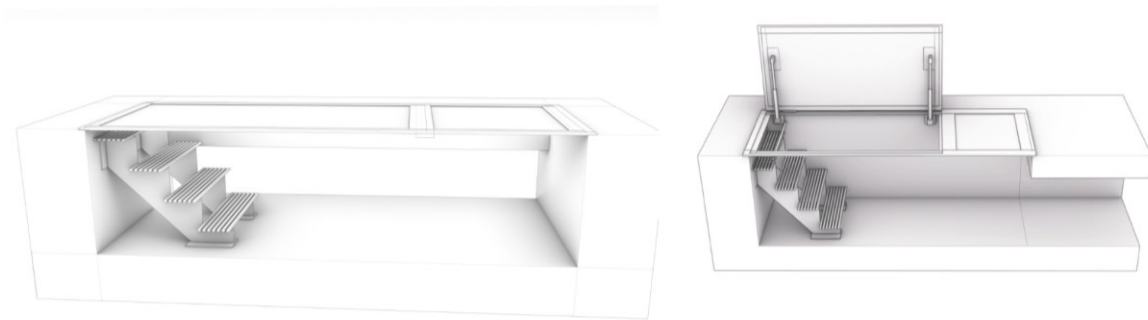
4.2 Interiér Ateliéru

Pri návrhu interiéru ateliéru som sa zameral predovšetkým na štyri základné oblasti: nábytkové vybavenie, svetelnú kvalitu priestoru, podlahu a strop, ako aj na návrh a zhotovenie troch špecifických typov dverí, ktoré spĺňajú nielen funkčné, ale aj estetické a svetelno-priestorové požiadavky.

Materiálom použitým pre všetky tri typy dverí je mliečne tvrdené sklo od Lacobel Safe, ktoré prepúšťa denné svetlo z východnej a západnej strany, a zároveň zabezpečuje vizuálne súkromie. Svetlo, ktoré cez tento typ skla preniká, pôsobí mätko a zároveň dopĺňa odrazové svetlo z bočných okien, čím podporuje vrstvenú svetelnú atmosféru interiéru. Zároveň účinne tieňuje technické zariadenia ako čerpadlá a záhradnú techniku, ktoré sa nachádzajú v technickej časti objektu.

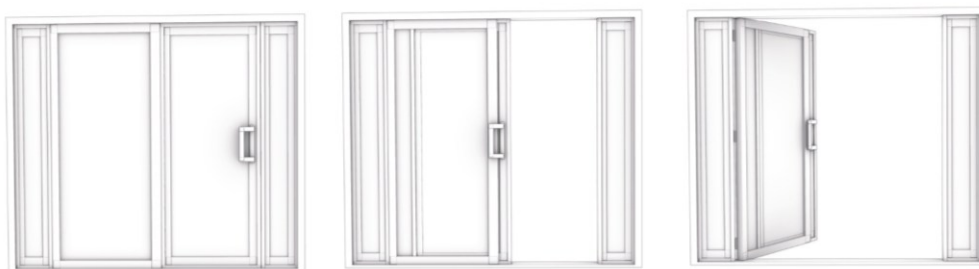
Pochôdzne podlažné dvere boli vyrobené zo zosilneného bezpečnostného skla, ktoré je konštrukčne dimenzované na záťaž chôdze. Z hľadiska komfortu manipulácie sú tieto dvere vybavené plynovými tlmičmi, ktoré znižujú hmotnosť pri otváraní a zvyšujú bezpečnosť pri používaní.

Súčasťou návrhu bolo aj vyhotovenie prístupových schodov do technickej jamy, ktoré by umožnili bezpečný pohyb, zabrali čo najmenej priestoru a aby boli otvorené, odolné voči vlhkosti v jame.

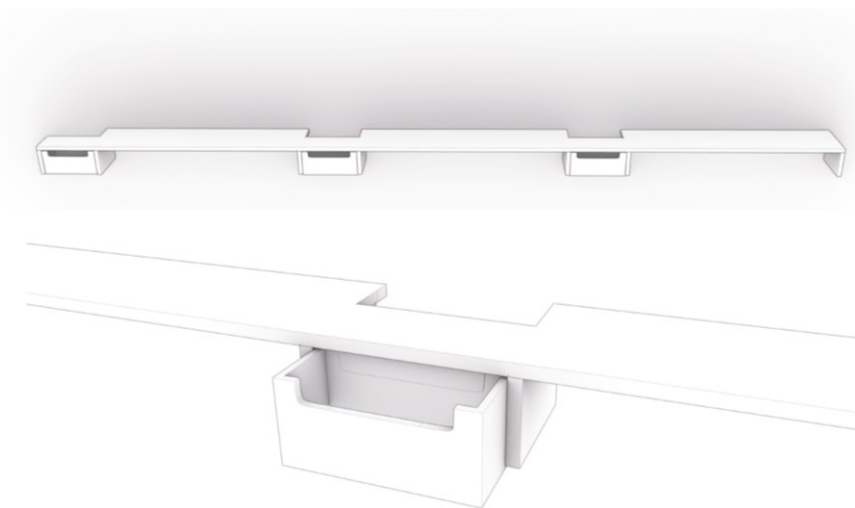
Obrázok 15 podlažné dvere a schody³⁸

Vstupné hybridné dvere typu PT door pozostávajú z dvoch krídel, jedno posuvné a druhé otváracie na pántoch. Bežné používanie zabezpečuje posuvný panel, ktorý sa zasúva do druhého krídla. V prípade potreby väčšieho priestoru možno druhé krídlo otvoriť manuálne, čím vzniká veľkorysý vstupný otvor. Tento systém umožňuje flexibilné používanie bez narušenia interiéru.

Konštrukčné prvky dverí sú doplnené o antracitový hliník s matným čiernym povrchom, ktorý vytvára jemný kontrast voči bielej farbe skla. Tento materiál bol zvolený pre svoju ľahkosť, odolnosť a bezúdržbovosť, čím podporuje celkovú funkčnosť a eleganciu dverných riešení.

Obrázok 16 PT dvere³⁹³⁸ Zdroj: vlastný³⁹ Zdroj: vlastný

Ďalším dôležitým prvkom interiéru je predĺžený parapet z brezovej lamely, ktorý plní viacero funkcií súčasne. Slúži ako nízke sedenie, úložný priestor aj výstavná plocha. Je navrhnutý v súlade s proporciami Moduloru, čím rešpektuje ľudskú mierku a podporuje prirodzený pohyb v priestore. Jeho otvorená konštrukcia zároveň prispieva k pocitu priestrannosti a plynulosti interiéru.

Obrázok 17 predĺžený parapet a šufel⁴⁰

Vstavaný nábytok je navrhnutý ako integrálna súčasť architektonického konceptu, ktorý rešpektuje priestorové väzby a podporuje funkčné aj estetické kvality priestoru. Podobne ako v niektorých realizáciách ateliéru Fala, aj tu bol kladený dôraz na prepojenie architektúry a mobiliáru, čím vznikol jednotný a čitateľný celok.

Protiľahlá stena, oslobodená od okenných otvorov, je využitá ako galéria. Nosné stĺpy boli ponechané priznané, čím vznikla rytmizovaná a plastická plocha vhodná na vystavovanie obrazov. Tieto sú nasvietené LED pásmi s vysokým CRI 90+, umiestnenými v brezových lištách s hliníkovým difúzorom. Svetlo je rozptýlené rovnomerne bez skreslenia, pričom teplota chromatickosti je nastaviteľná, od teplej po studenú bielu, čím sa atmosféra interiéru môže meniť podľa potreby a dennej doby.

Výšku priestoru, pôvodne industriálneho objektu s výškou skoro 4 metre, zdôrazňujú LED trubice T8 (25 W, 4000K) s uhlom svietenia 320°, umiestnené nad oknami. V podvečerných a večerných

⁴⁰ Zdroj: vlastný

hodinách nahrádzajú prirodzené denné svetlo a zároveň podporujú vertikálnu priestoru. Neutrálne biela farba osvetlenia taktiež zvyšuje galérijný charakter interiéru a zabezpečuje verné podanie farieb.

Ďalším svetelným prvkom je stojacia lampa na čítanie, CRANE LIGHT z masívneho dreva s výsuvným ramenom a tienidlom z béžovej látky. Jej dizajn kombinuje industriálny charakter s prirodzeným teplom, čím prispieva k harmonickému vizuálnemu výrazu priestoru.

Mobilný multifunkčný stolík Otis je navrhnutý tak, aby sa dal zasunúť nad parapet či kreslo. Má jemne zaoblený tvar a ponúka vnútorný úložný priestor.

Kreslo s buklé čalúnením vo svetlobéžovom odtieni a drevenými opierkami poskytuje vysoký komfort a estetickú čistotu. Stabilitu zabezpečuje konštrukcia z eukalyptového dreva, výplň tvorí kombinácia vlnitých pružín a peny pre pohodlné a ergonomické sedenie.

Dominantným bodom interiéru je liatinový krb STANFORD 9+, vybavený veľkým keramickým sklom, ktoré poskytuje panoramatický výhľad na oheň. Praktickým bonusom je možnosť jednoduchého varenia ako napríklad ohrevu vody na čaj.

Obrázok 18 Interier ateliéru⁴¹

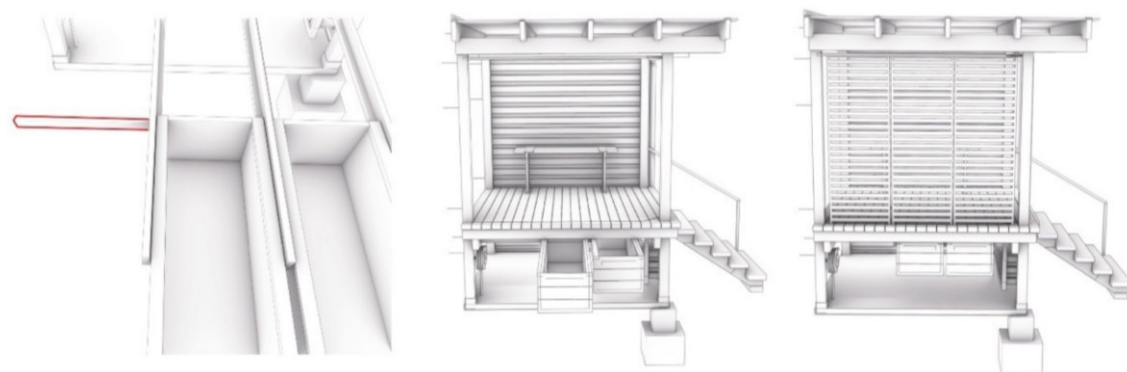
Tento interiér nie je len fyzickým priestorom pre tvorbu, oddych a každodenný pobyt, je to dôsledne komponované prostredie, v ktorom sa stretáva svetlo, hmota, proporcia a detail v harmonickej rovnováhe. Architektonický jazyk priestoru spája technickú precíznosť s emocionálnou hĺbkou, čím vytvára miesto, ktoré podporuje koncentráciu, komfort aj estetický zážitok. Funkčnosť tu prirodzene prechádza do poetiky každodennosti.

⁴¹ Zdroj: vlastný

4.3 Terasa ako prechodová platforma z modrínu

Súčasťou architektonického riešenia ateliéru je terasa z modrínového dreva, ktorá slúži ako prechodová platforma medzi interiérom a exteriérom. Umiestnená na rozhraní medzi stavbou a záhradou, tvorí dôležitý kompozičný aj funkčný prvok celého pozemku. Terasa nenadväzuje na stavbu ako sekundárny doplnok, ale ako integrálny architektonický prvok, ktorý rozširuje vnútorný život smerom do prírody a zároveň čiastočne odhaľuje konštrukčnú logiku ateliéru, keďže kopíruje jeho nosnú štruktúru ukrytú pod fasádou.

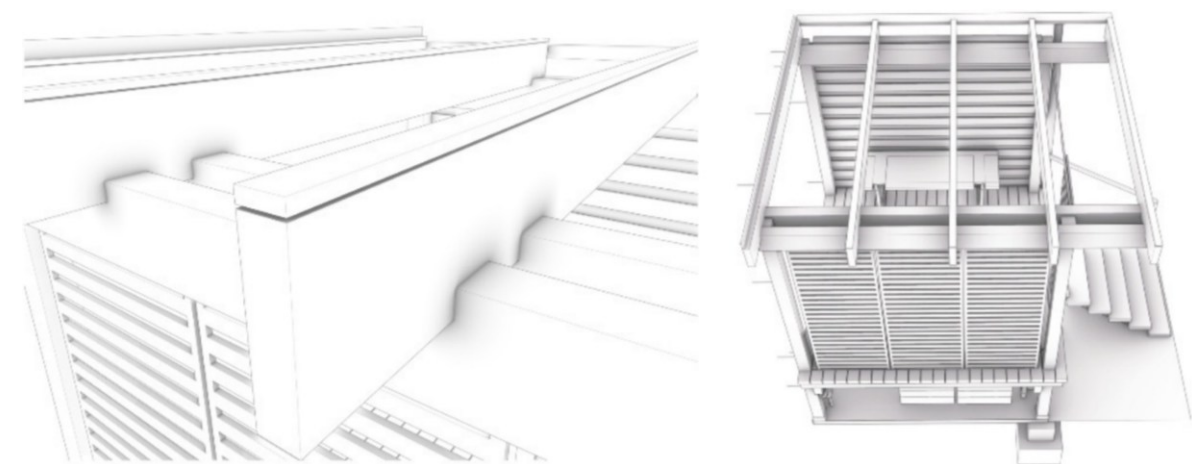
Modrín bol zvolený ako hlavný materiál najmä pre svoju vysokú odolnosť voči poveternostným vplyvom a schopnosť starnúť esteticky, bez potreby chemickej ochrany. Jeho prirodzená kresba a sýty tón prinášajú do exteriéru vizuálnu hĺbku a zároveň korešpondujú s industriálnou minulosťou objektu. Terasa je konštrukčne riešená ako ľahká, drevená platforma so sklonom, ktorý umožňuje prirodzený odvod dažďovej vody. Podlaha je navrhnutá ako odvetraná, čím sa eliminuje riziko zadržiavania vlhkosti a zvyšuje sa životnosť dreva. V priestore pod palubou sú integrované výsuvné úložné moduly určené na uskladnenie náradia, doplnené o drevený hranol, ktorý slúži ako oporný prvok pre riadidlá bicyklov. Tento systém umožňuje pohodlné zasunutie bicyklov spolu s výsuvným modulom do vyhradeného priestoru pod terasou bez potreby zohýbania, čím sa zabezpečuje ergonomické a efektívne využitie úložnej kapacity. Súčasťou riešenia je aj vstavaný drevník, ktorý podporuje prirodzenú cirkuláciu vzduchu a tým umožňuje efektívne skladovanie a sušenie dreva.

Obrázok 19 detail šuflíov terasy⁴²

⁴² Zdroj: vlastný

Zastrešenie terasy pozostáva z modrínovej stropnice a pomurníc, na ktorých je uložená číra polykarbonátová krytina. Tento materiál zabezpečuje prienik denného svetla do priestoru a zároveň poskytuje ochranu pred dažďom. Strecha je navrhnutá so sklonom 5°, čo v praxi predstavuje výškový rozdiel 90 mm na každý meter dĺžky, v súlade s technickými odporúčaniami pre montáž polykarbonátu. Polykarbonátové dosky sú kotvené hliníkovými lištami, čím sa dosahuje esteticky čistý a zároveň funkčný detail. Odvod vody je zabezpečený sústavou žľabov a zvodových rúr, ktoré odvádzajú vodu aj zo strechy ateliéru.

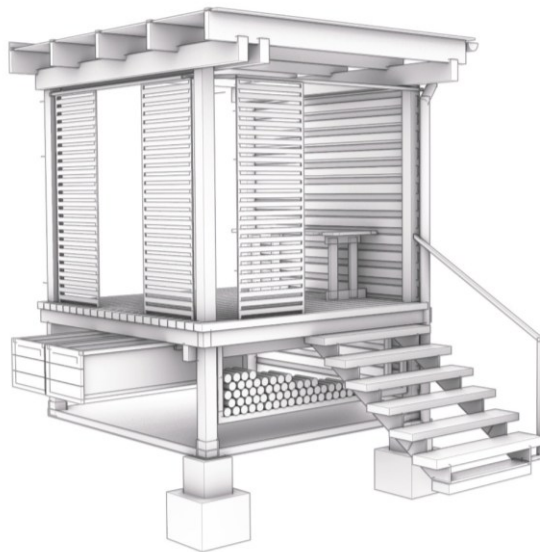

Obrázok 20 detail strtechy terasy⁴³

Na hranici medzi terasou a záhradou sa nachádzajú pohyblivé tieniace slnolamy z dreva, vedené po kovových koľajniciach. Tento systém umožňuje flexibilné tienenie a prispieva k regulácii mikroklimatických podmienok na terase. Vďaka tomu je možné priestor využívať aj počas nepriaznivého počasia, pričom sa zachováva kontakt s vonkajším prostredím. Podlaha terasy je zhotovená z modrínových paluboviek, bez záklopu a podbitia, položených na konštrukcii izolovanej prievzdušnou, no vodotesnou fóliou. V rámci podlahy je integrovaná vodiaca drážka pre posuv slnolamu, čím sa zabezpečuje jeho presné vedenie a stabilita.

⁴³ Zdroj: vlastný

Celkový architektonický prístup k navrhovaniu terasy reflektuje snahu o prepojenie technickej funkcie s civilným využitím v rámci prírodného prostredia záhrady. Výškovo nadväzuje na úroveň ateliéru a plynulo reaguje na klesajúci terén pozemku.

Obrázok 21 terasa⁴⁴

4.4 Vodný prvok

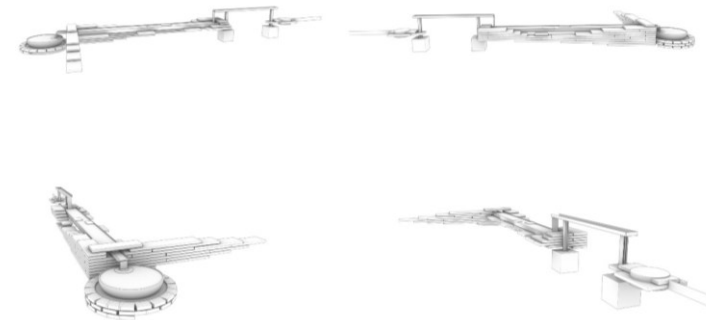
Vodný prvok, situovaný naproti ateliéru a terase, bol navrhnutý ako citlivý zásah do štruktúry záhrady, ktorý spája funkciu, estetiku a ekologický význam v jeden súvislý celok. Okná ateliéru smerujúce k nemu vytvárajú priamy vizuálny kontakt s jeho tvarom a pohybom, čím sa tento prvok stáva živou osou priestoru, na ktorú sa upiera pozornosť z viacerých perspektív.

Jeho základ tvoria kaskádovito usporiadané terasy, stabilizujúce svahovitý terén pozemku. Tieto zítky z andezitu v tvare písmena L zadržiavajú terén, čím vytvárajú rovinnú plochu pre centrálny trávnik, navrhnutý ako ukážkové riešenie pre odolný a esteticky udržiavaný odolný trávnik. Samotný vodný prvok prechádza cez jednu zo zídok, čím nielen kopíruje jej líniu, ale prepája výškové úrovne terénu prirodzeným spôsobom. Voda tak prekračuje hranicu medzi múrom a záhradou.

Prvá tretina vodného systému, vyvýšená 70 centimetrou nad úrovňou terénu, je tvorená oceľovou traverzou ktorá je z vnútornej strany upravená proti korózii, aj s ďalšími časťami vodného prvku ktoré sú v styku s vodou a cortenovou misou. Pasáž v ktorej voda prepadáva cez zídku, zvyrazňuje pohyb vody a prináša dynamiku do kompozície a vďaka výške vytvára aj akustický prvok šumenia, ktorý

obohacuje mikroklimu priestoru. Spád vody je navrhnutý s jemným sklonom približne 2 %, aby bol prietok prirodzený a plynulý bez stagnujúcich zón.

Voda následne preteká do širšej, takmer pri teréne uloženej časti z ošetrovaného cortenu.

Obrázok 22 vodný prvok⁴⁵

Záverom vodného toku je corténová misa s priemerom 1 meter a hĺbkou 51 cm, uložená v mierne zahlbenej časti. V jeho vnútri sa nachádza nízkoenergetické solárne čerpadlo, s filtrom pre zachytávanie organických nečistôt. Tento systém zabezpečuje kontinuálnu cirkuláciu vody cez celé vodné rameno. Prívodné hadice sú ukryté v zadnej časti jazierka a vedené popri traverze, čím vzniká uzatvorený recirkulačný okruh.

Celý systém je navrhnutý tak, aby bol nízkoúdržbový a ekologický, chemická úprava vody nie je potrebná, voda sa čistí primárne mechanicky.

Funkcia tohto prvku však presahuje iba formálnu rovinu. Slúži ako napájadlo pre vtáctvo, hmyz a včely, čím aktívne podporuje biodiverzitu záhrady. Zároveň sa stáva súčasťou starostlivosti o ovocné stromy, ktoré rastú za zítkou, svah sa tu prirodzene znižuje, čím vzniká intímna ovocná zóna, dostupná vďaka stabilizačným múrikom. Prístup k nim je jednoduchší, údržba pohodlnejšia, a kompozičné väzby medzi technickým, výtvarným a úžitkovým riešením viditeľnejšie.

V spojení s ateliérom a terasou tvorí organický trojuholník priestoru, kde sa pohyb vody stáva metaforou pre prepojenie človeka, prírody a architektonickej štruktúry.

⁴⁴ Zdroj: vlastný

⁴⁵ Zdroj: vlastný

ZÁVĚR

Zámerom tejto práce nebolo len navrhnuť esteticky kvalitný a funkčný ateliér, ale predovšetkým vytvoriť odpoveď na konkrétny problém, ako z existujúceho minimalistického priestoru vytážiť maximum bez straty charakteru miesta. Každý návrhový zásah mal svoj jasný dôvod, prinášal konkrétny úžitok alebo vytváral rovnováhu medzi technickým riešením a atmosférou.

Terasa z modrínového dreva sa ukázala ako kľúčový prvok, vďaka nej bolo možné ateliér uvoľniť a očistiť od úloh, ktoré mu neprináležali. Poskytla potrebný úložný priestor, prevzala funkciu zázemia pre prácu spojenú so záhradou, čím ateliéru umožnila zostať pokojnou zónou pre sústredenie, tvorbu a rozjímanie.

Vodný prvok osviežil mikroklimu, zadržal dažďovú vodu, napojil včely a stabilizoval rovinu trávniku. Zároveň sa stal prirodzeným prepojením medzi industriálnym charakterom objektu a živou prírodou, vytvoril pôsobivý výhľad z ateliéru a jeho blízkeho okolia. Takéto prepojenie technického a prírodného nie je len estetickým gestom, ale súčasťou ekologickej a zmysluplnej stratégie.

Architektúra terasy zároveň umožňuje aktívne ovplyvňovať podmienky pobytu, regulovať svetlo a vietor pomocou slnolamu či strechy, čím sa pobyt v exteriéri stáva možný aj v horších podmienkach. Tento mikroklimatický komfort nie je doplnkom, ale prirodzenou súčasťou konceptu, ktorý reaguje na meniace sa potreby užívateľa a rytmus dňa.

Výsledkom je miesto, ktoré v sebe spája premyslenú funkcionality, rešpekt k existujúcemu prostrediu a úsilie o nadčasovosť. Každé riešenie v tejto práci vzniklo ako dôsledok konkrétnej potreby a práve preto má svoj zmysel, opodstatnenie a prínos.

5 PROJEKTOVÁ ČASŤ

Strana 33. – Situácia pozemku

Strana 34. – Výškopis

Strana 35. – Zónovanie pozemku

Strana 36. – Pôdorys pozemku

Strana 37. – Pohľad zo západu

Strana 38. – Pohľad zo severu

Strana 39. – Pôdorys ateliéru s terasou

Strana 40. – Rez pohľadu A

Strana 41. – Rez pohľadu B

Strana 42. – Rez pohľadu C

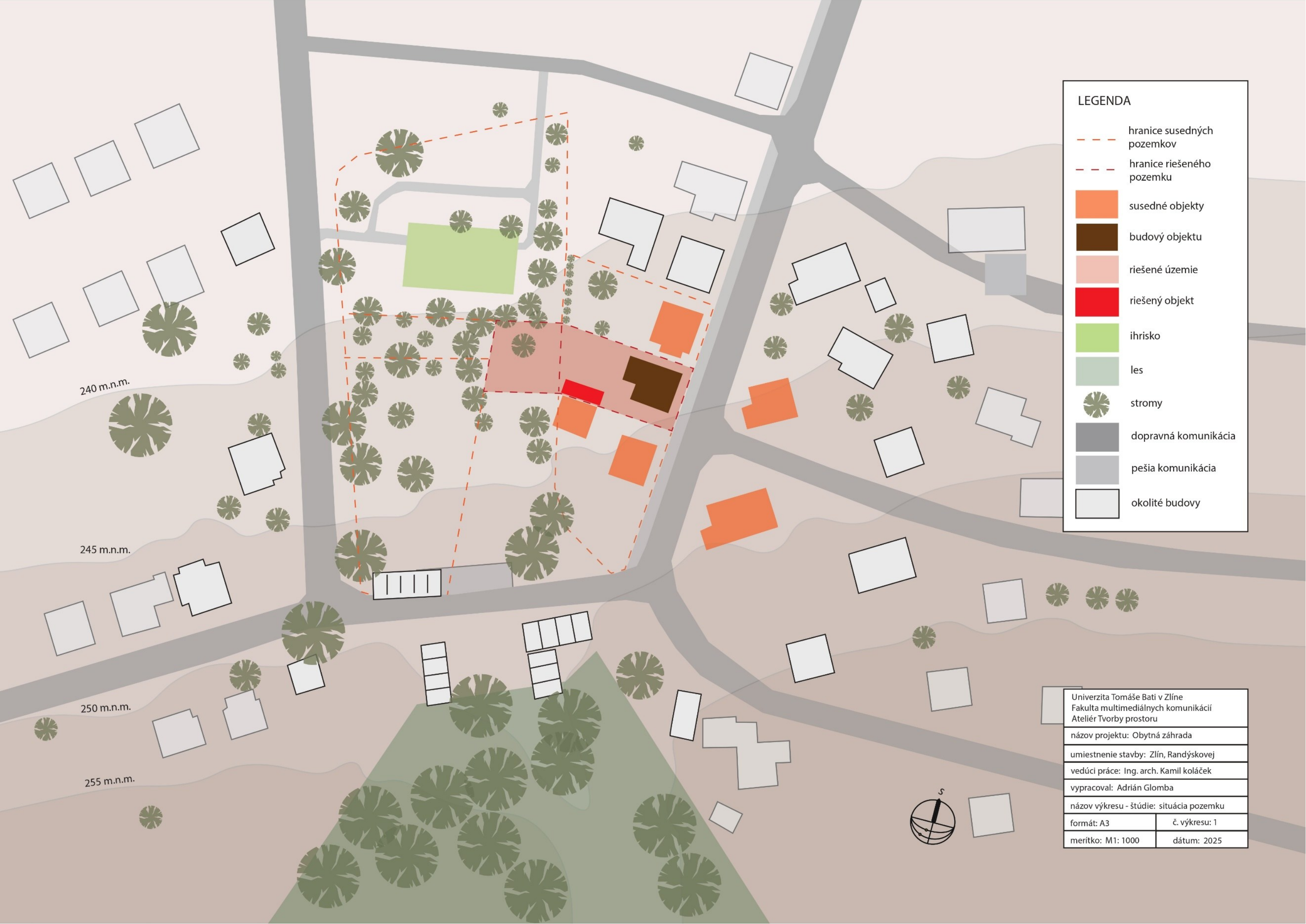
Strana 43. – Rez pohľadu D

Strana 44. – Pôdorys vodného prvku

Strana 45. – Rez A vodného prvku

Strana 46. – Rez B vodného prvku

Strana 47. – Katalóg prvkov

LEGENDA

hranice susedných pozemkov

hranice riešeného pozemku

susedné objekty

budový objektu

riešené územie

riešený objekt

ihrisko

les

stromy

dopravná komunikácia

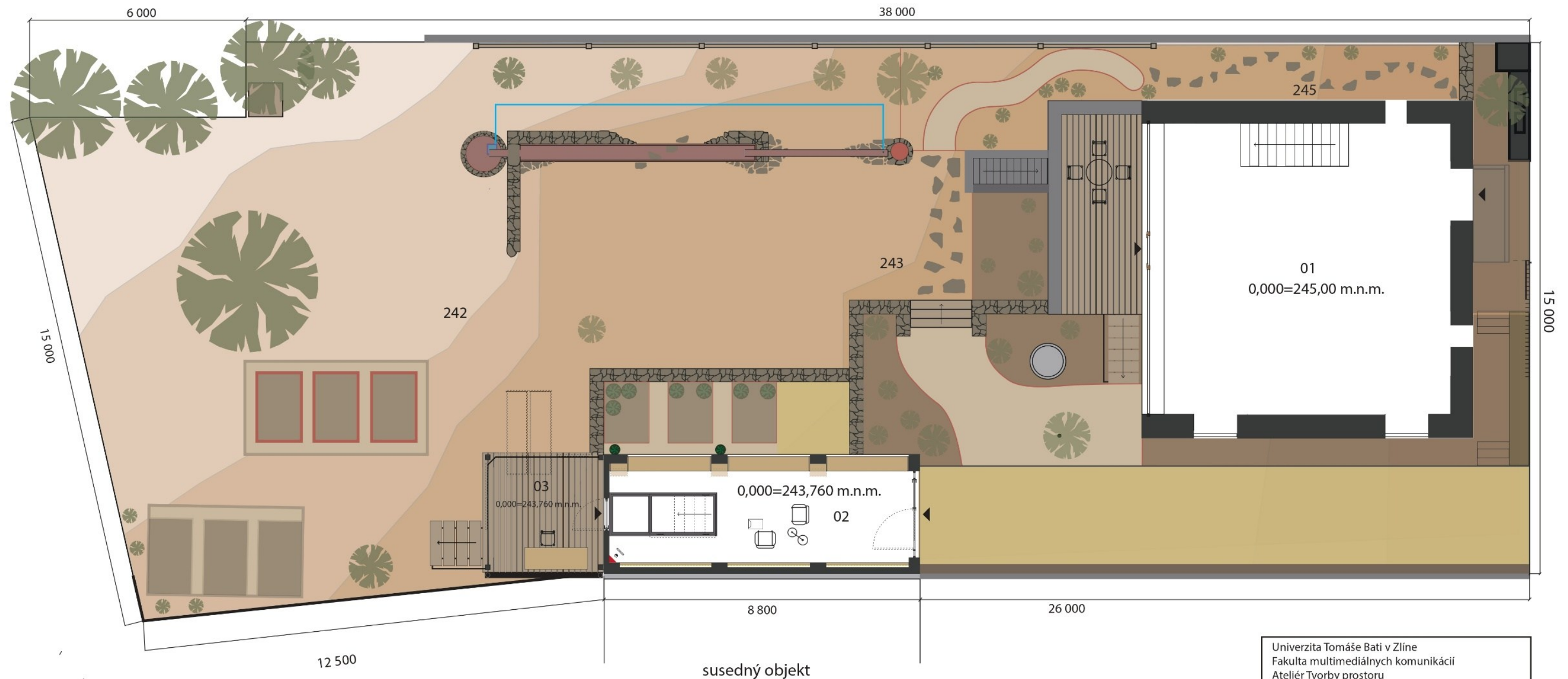
pešia komunikácia

okolité budovy

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálnych komunikácií Ateliér Tvorby priestoru	
názov projektu: Obytná záhrada	
umiestnenie stavby: Zlín, Randýskovej	
vedúci práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
názov výkresu - štúdie: situácia pozemku	
formát: A3	č. výkresu: 1
merítok: M1: 1000	dátum: 2025

Legenda

žulové kocky	odolný trávnik	stromy	modrín	stolička	Cortenová misa	traverza	01 rod. dom
betón	lúčny bylinný porast	kríky	breza	kreslo	LED pásik	krbové kachle	02 ateliér
mlát	výsadbový porast	Andezit	dub	lampa	LED tuba	domúrovaná časť	03 terasa
		Corten		stolík	trasa pohybu	vodné čerladlo	

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umiestnenie stavby: Zlín, Randýskovej	
vedúci práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: výškopis	
formát: A3	č. výkresu: 2
merítko: M1: 100	dátum: 2025

Legenda

obytná zóna

pracovná zóna

oddychová zóna

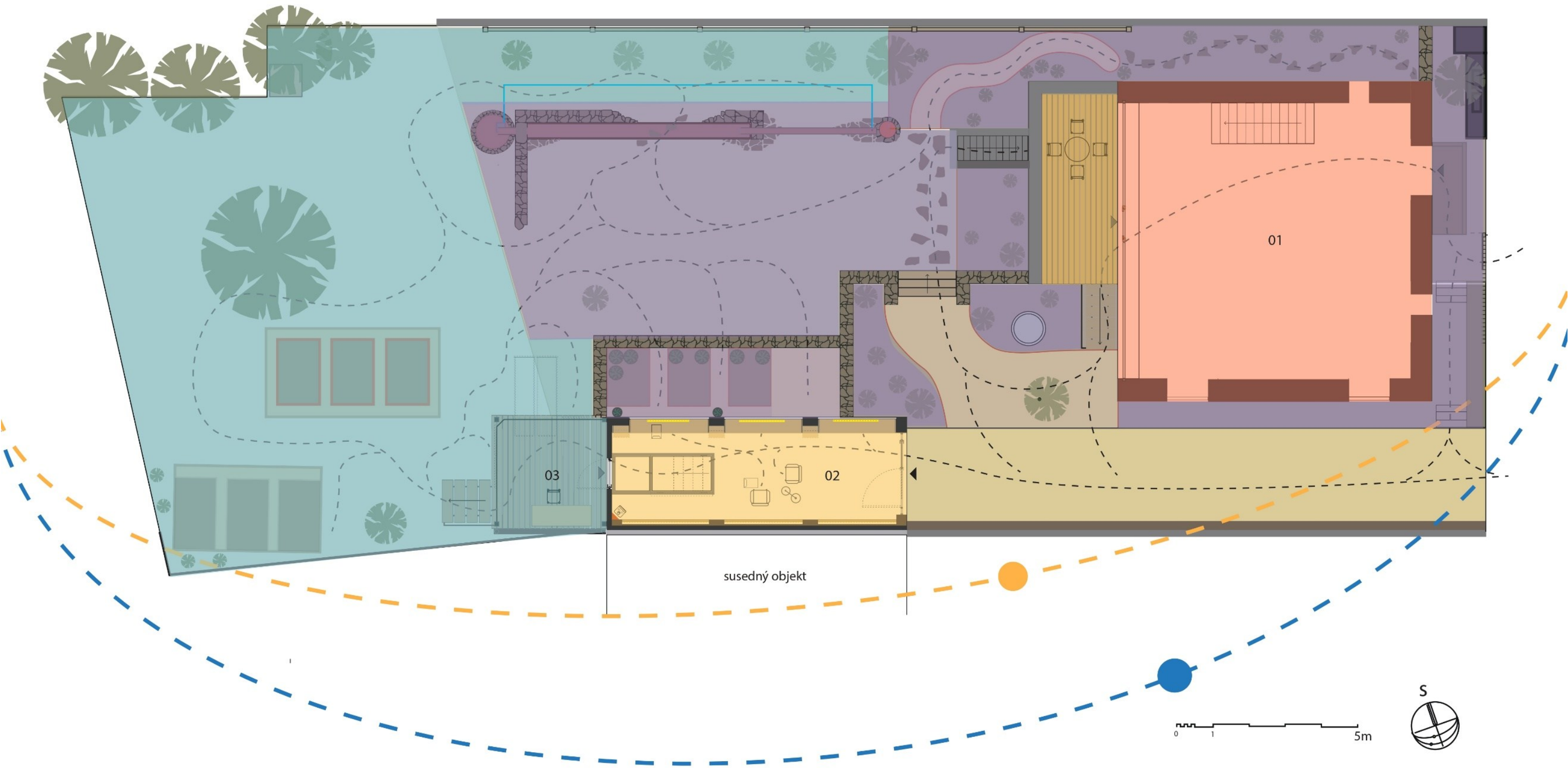
okrasná zóna

01 rod. dom

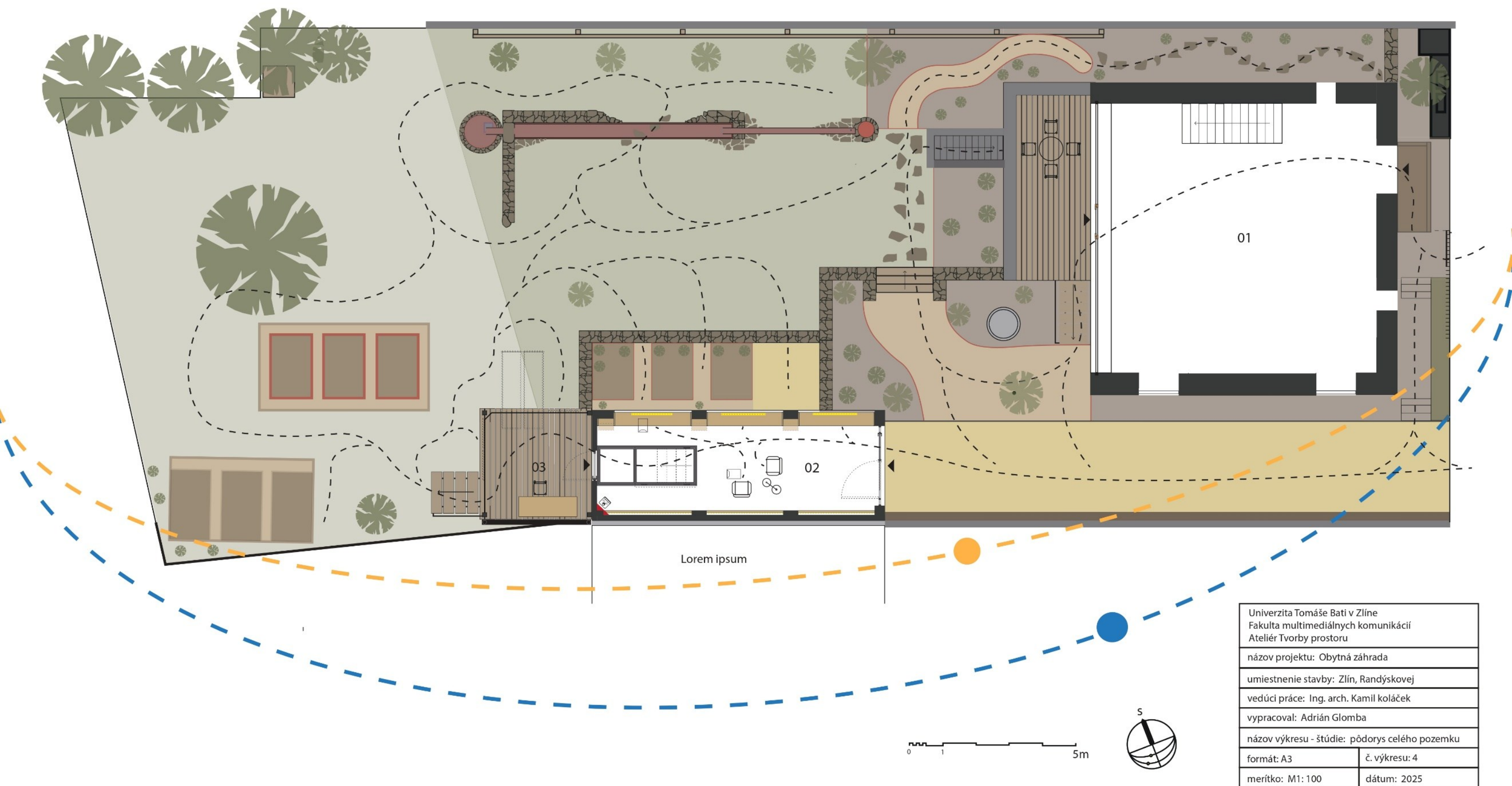
02 ateliér

03 terasa

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - studie: zónování pozemku	
formát: A3	č. výkresu: 3
měřítko: M1: 100	datum: 2025

Legenda

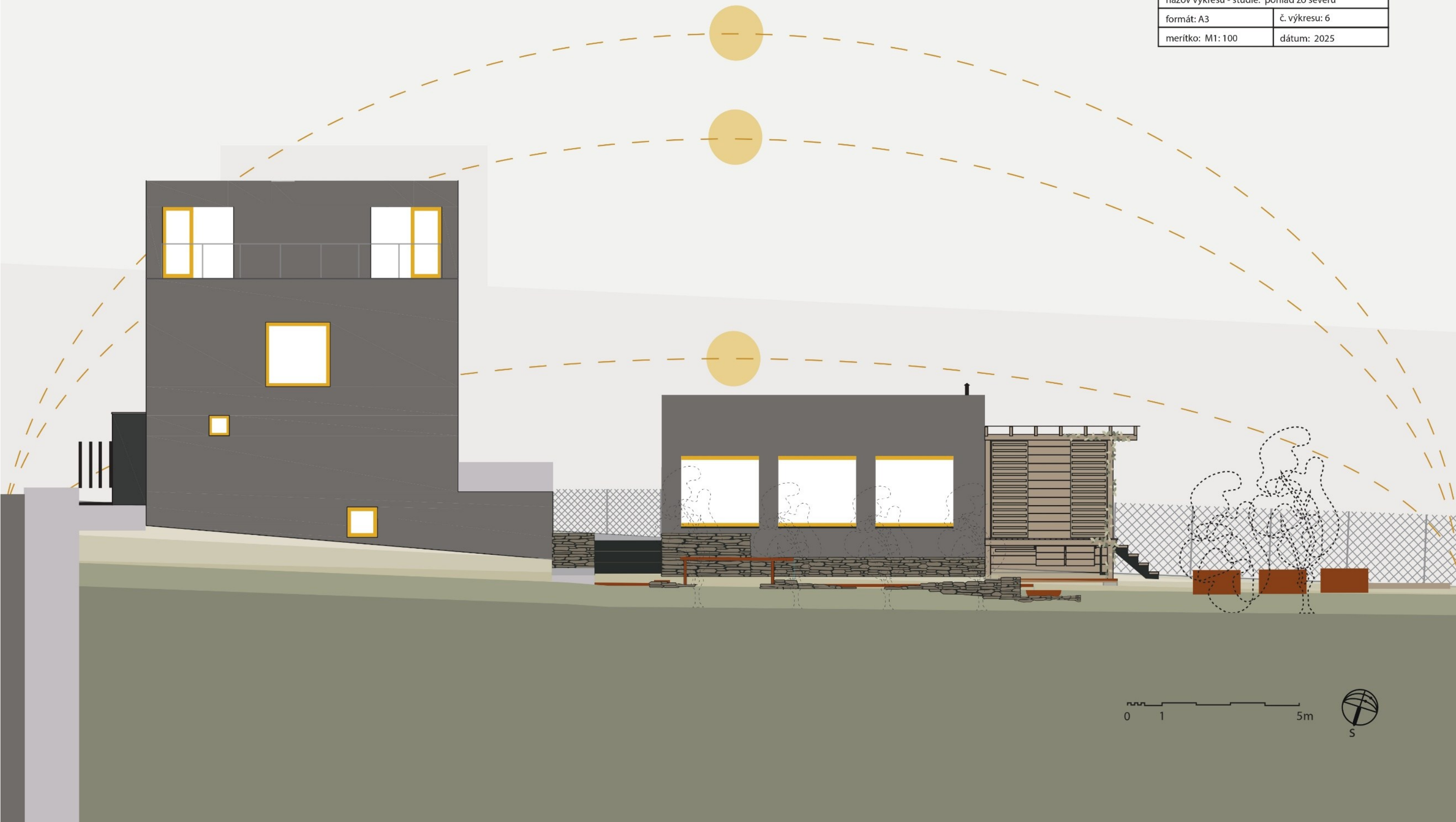

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: pohľad zo západu	
formát: A3	č. výkresu: 5
merítko: M1: 50	dátum: 2025

0 1 5m

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdio: pohľad zo severu	
formát: A3	č. výkresu: 6
merítko: M1: 100	dátum: 2025

Legenda

zemina

betón

LED pásik

LED trubica

modrín

breza

mlát

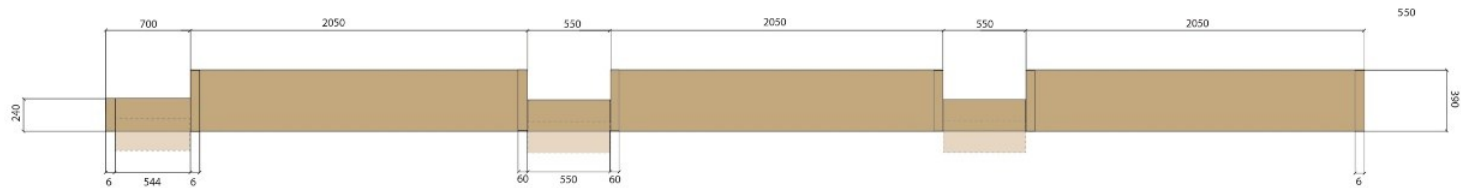
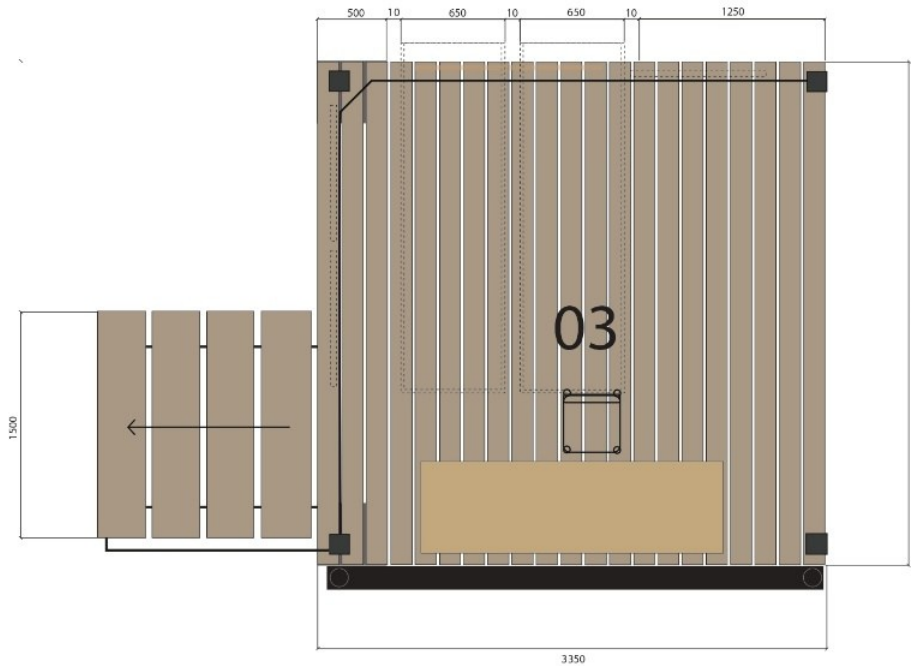
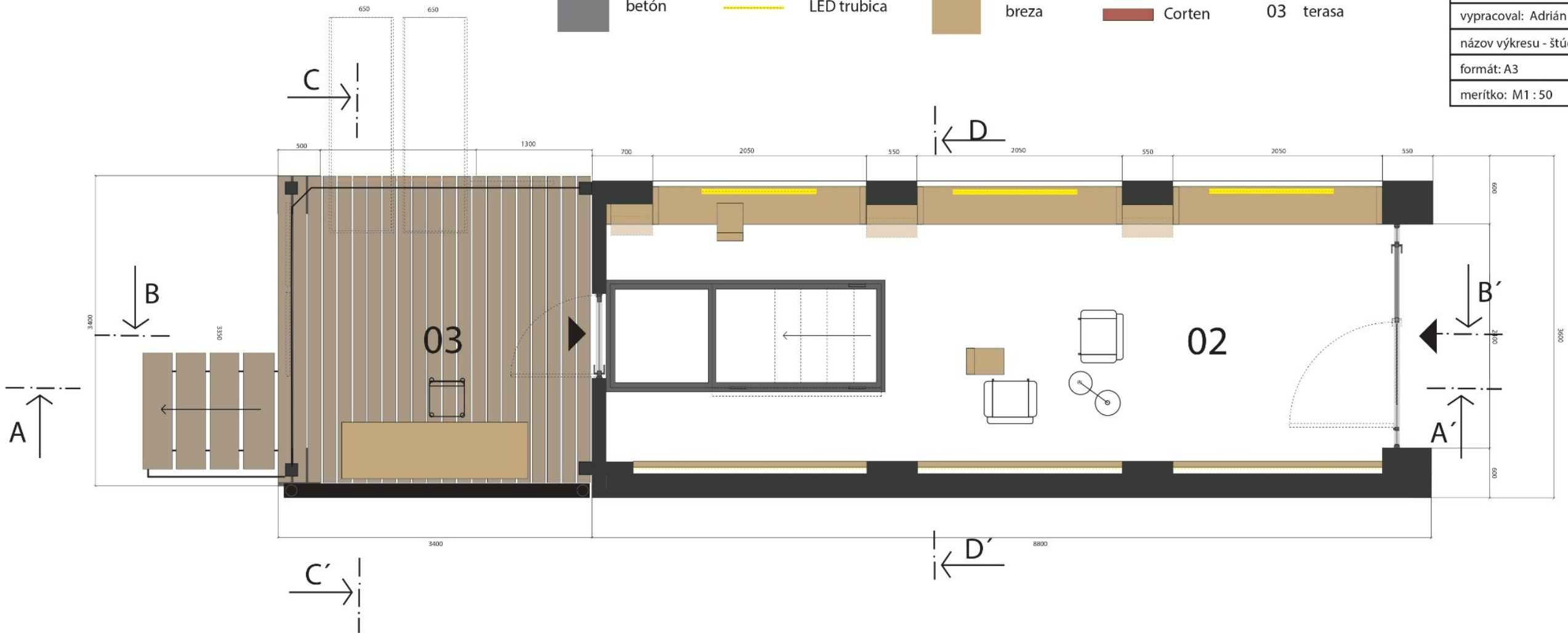
Corten

01 rod. dom

02 ateliér

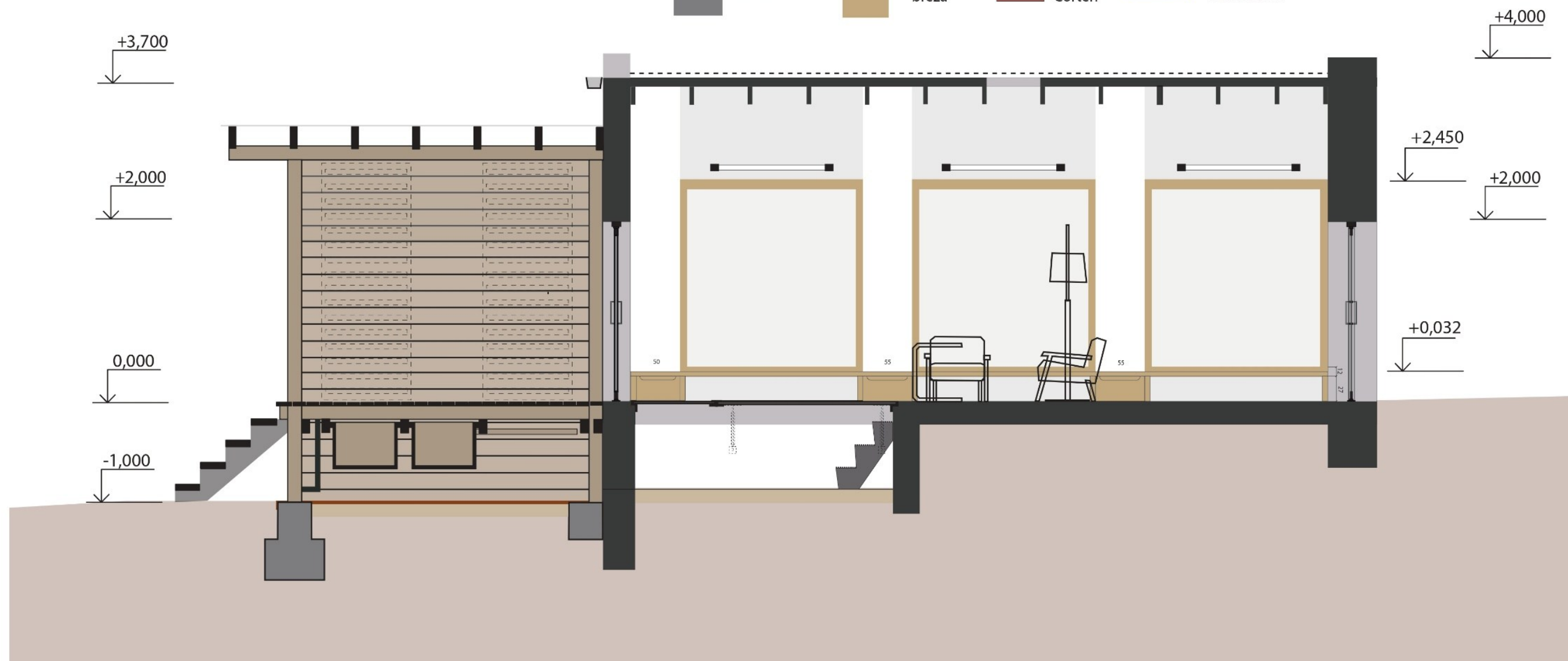
03 terasa

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovéj	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Kolářek	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdio: pôdorys ateliéru s terasou	
formát: A3	č. výkresu: 7
merítko: M1 : 50	dátum: 2025

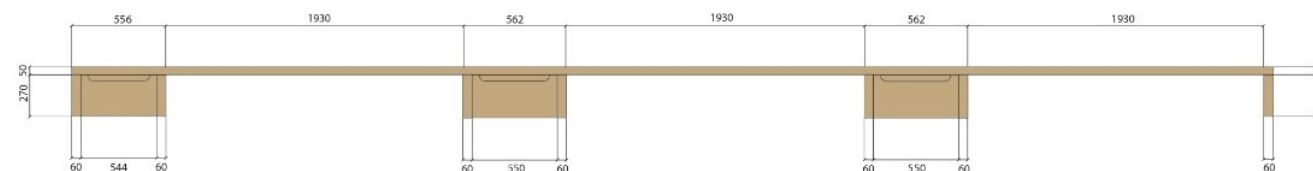

Legenda

	zemina		modrín		mlát		LED pásik
	betón		breza		Corten		LED trubica

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdio: rezopohľad A	
formát: A3	č. výkresu: 8
merítko: M1: 50	dátum: 2025

Legenda

zemina

modrín

mlát

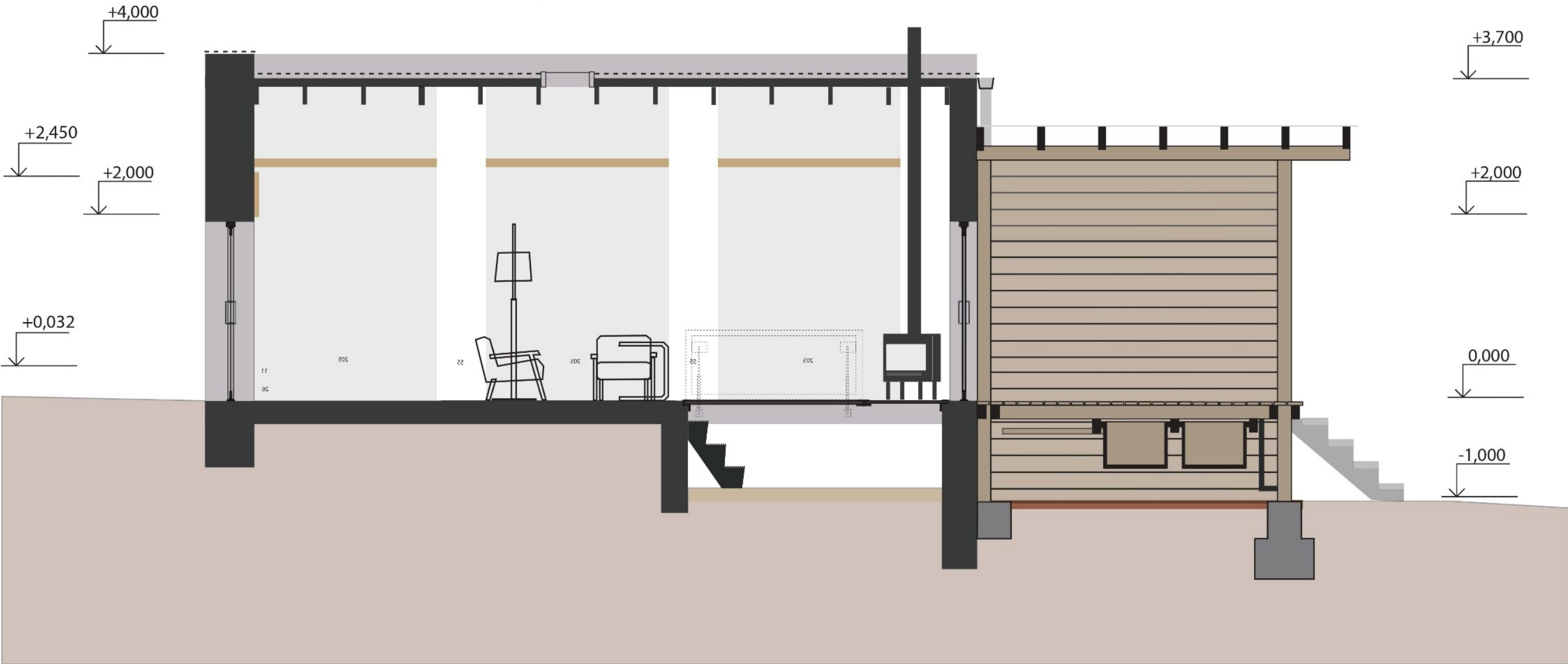
LED pásik

betón

breza

Corten

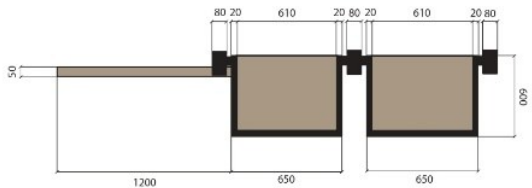
LED trubica

Univerzita Tomáše Bati v Zlíně Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Kolář	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: rezopohľad B	
formát: A3	č. výkresu: 9
merítko: M1: 50	dátum: 2025

x 3

Legenda

zemina

betón

mlát

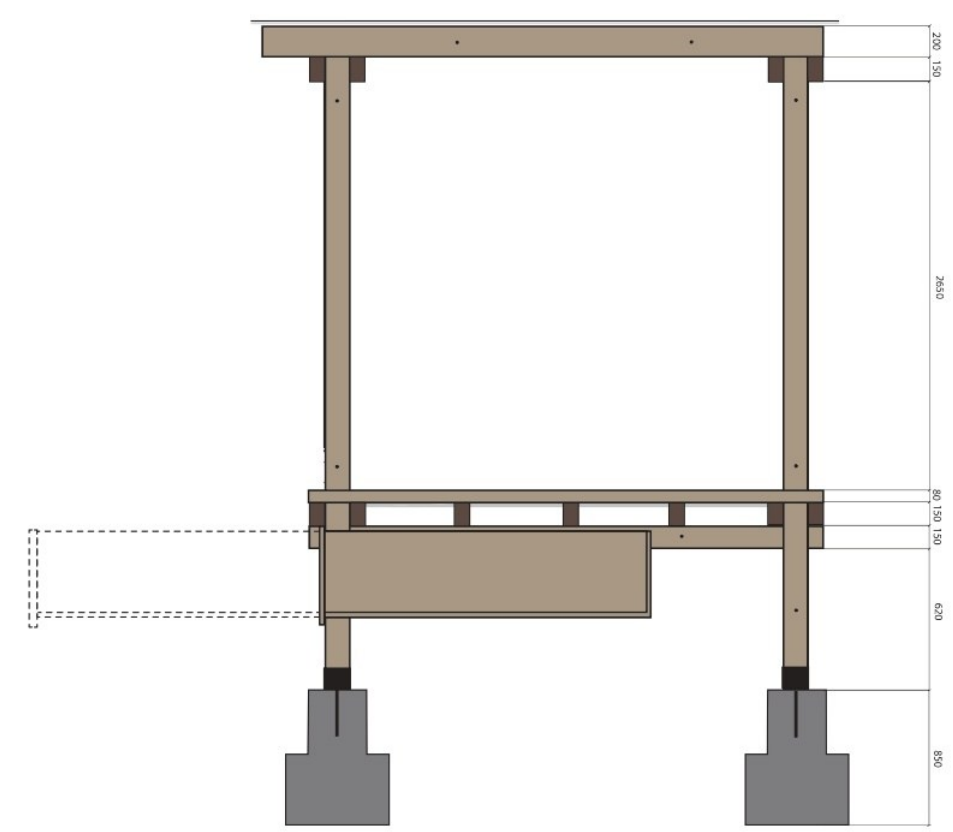
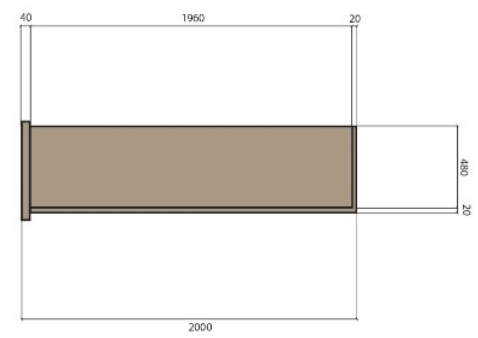
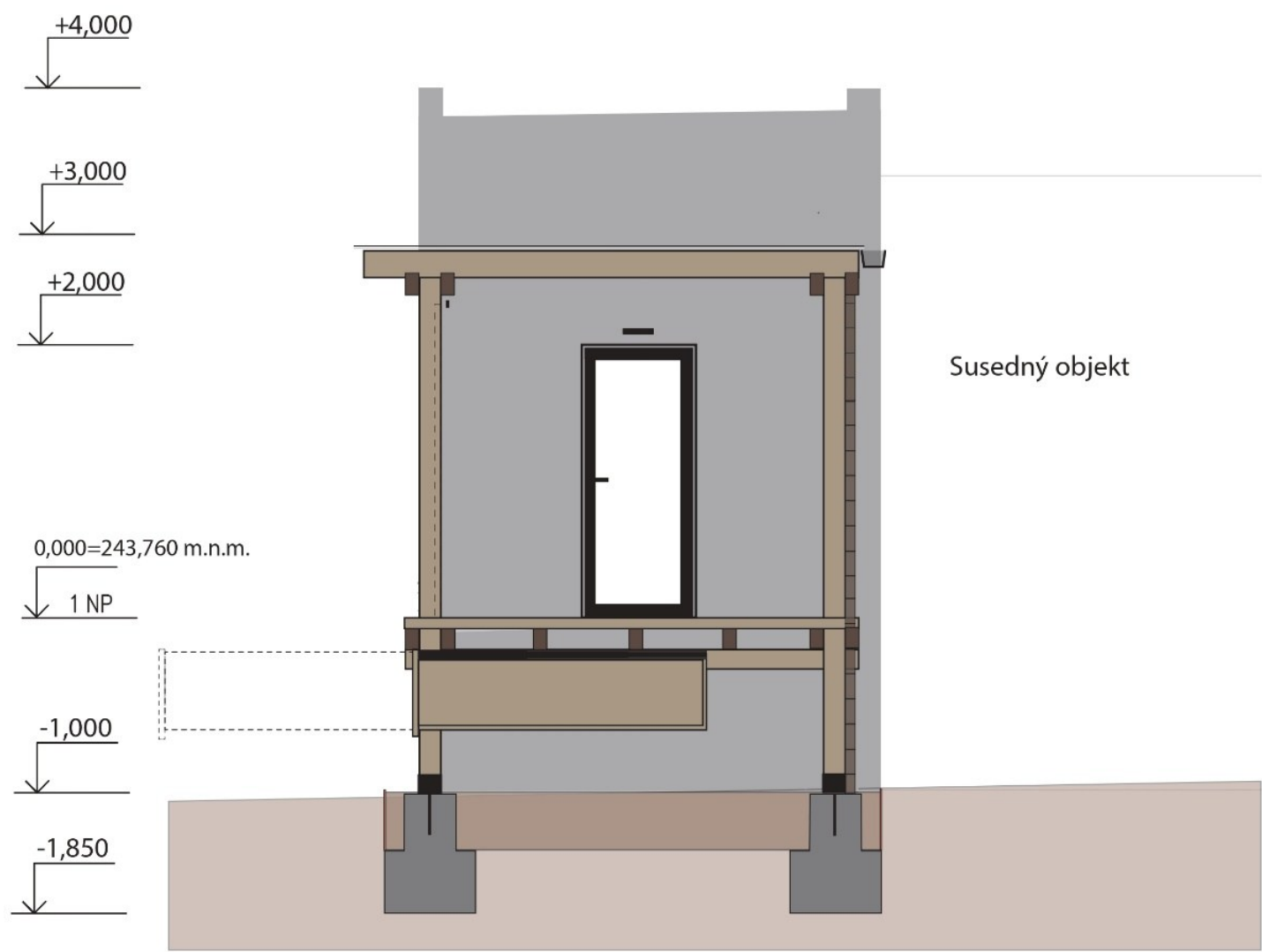
modrín

breza

LED pásik

LED trubica

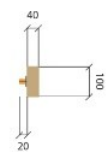
Corten

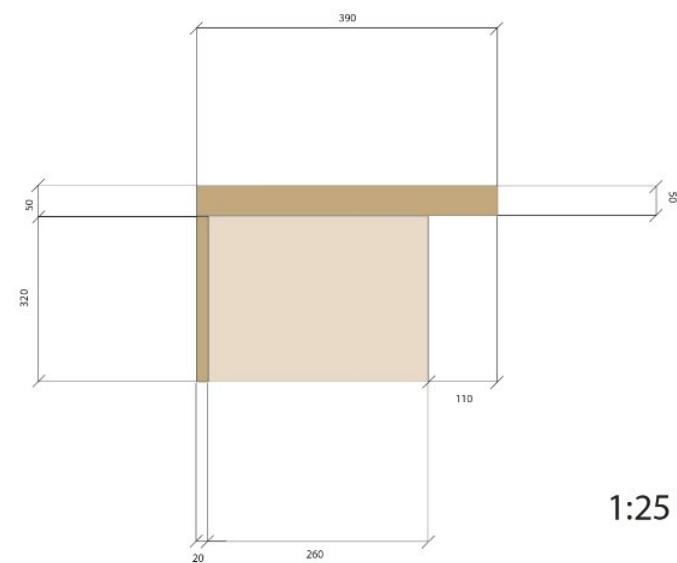
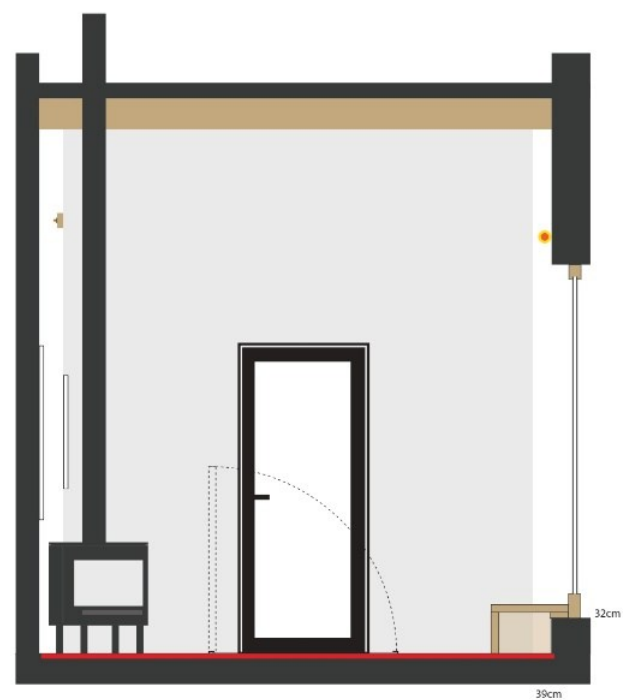
Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: rezopohľad C	
formát: A3	č. výkresu: 10
merítko: M1: 50	dátum: 2025

Legenda

zemina

betónLED pásikmodrín

1:25

1:25

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdio: rezopohľad D	
formát: A3	č. výkresu: 11
merítko: M1: 50	dátum: 2025

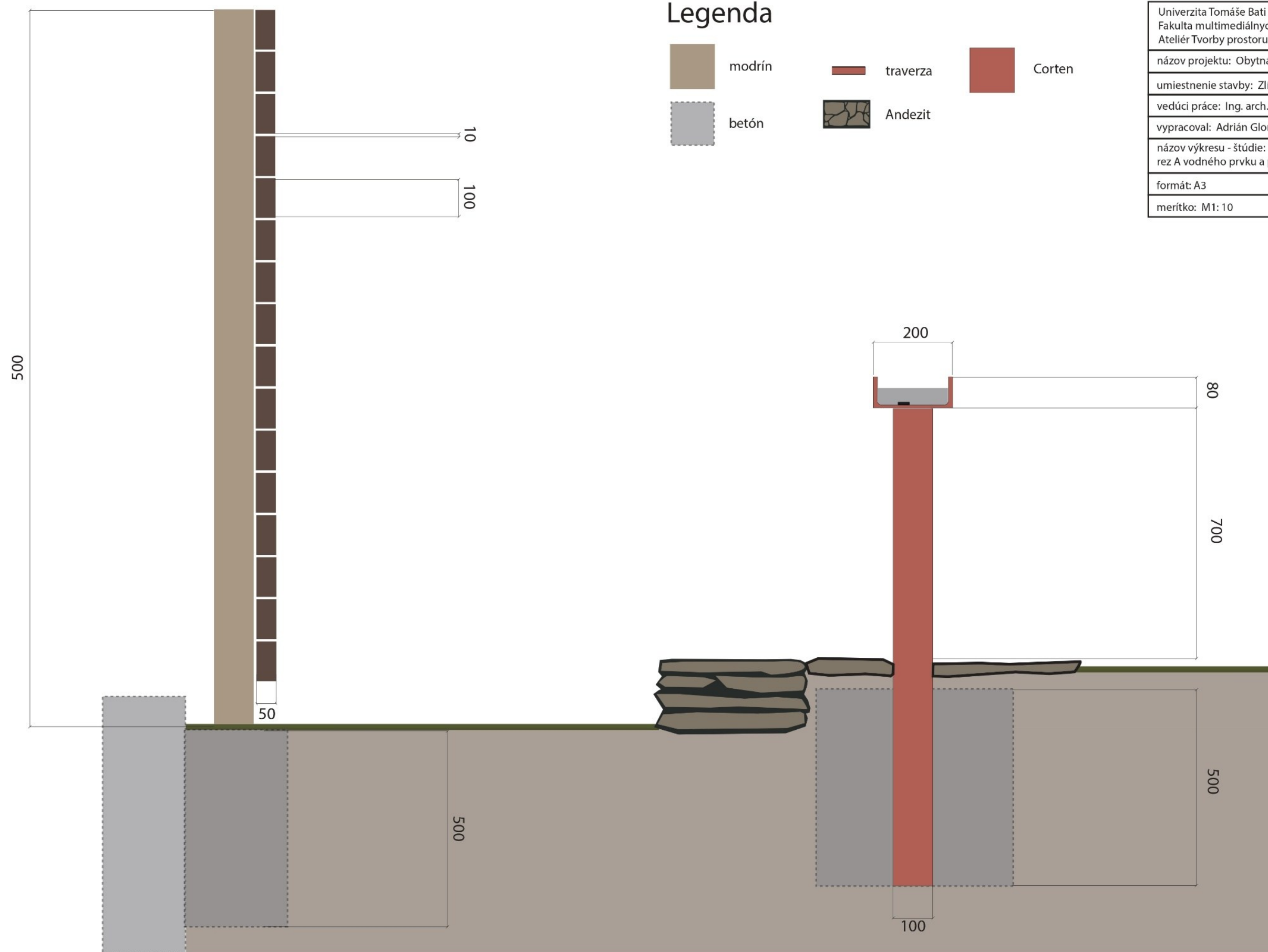
betón

— — — — —

dátum: 2025

Legenda

modrín

betón

traverza

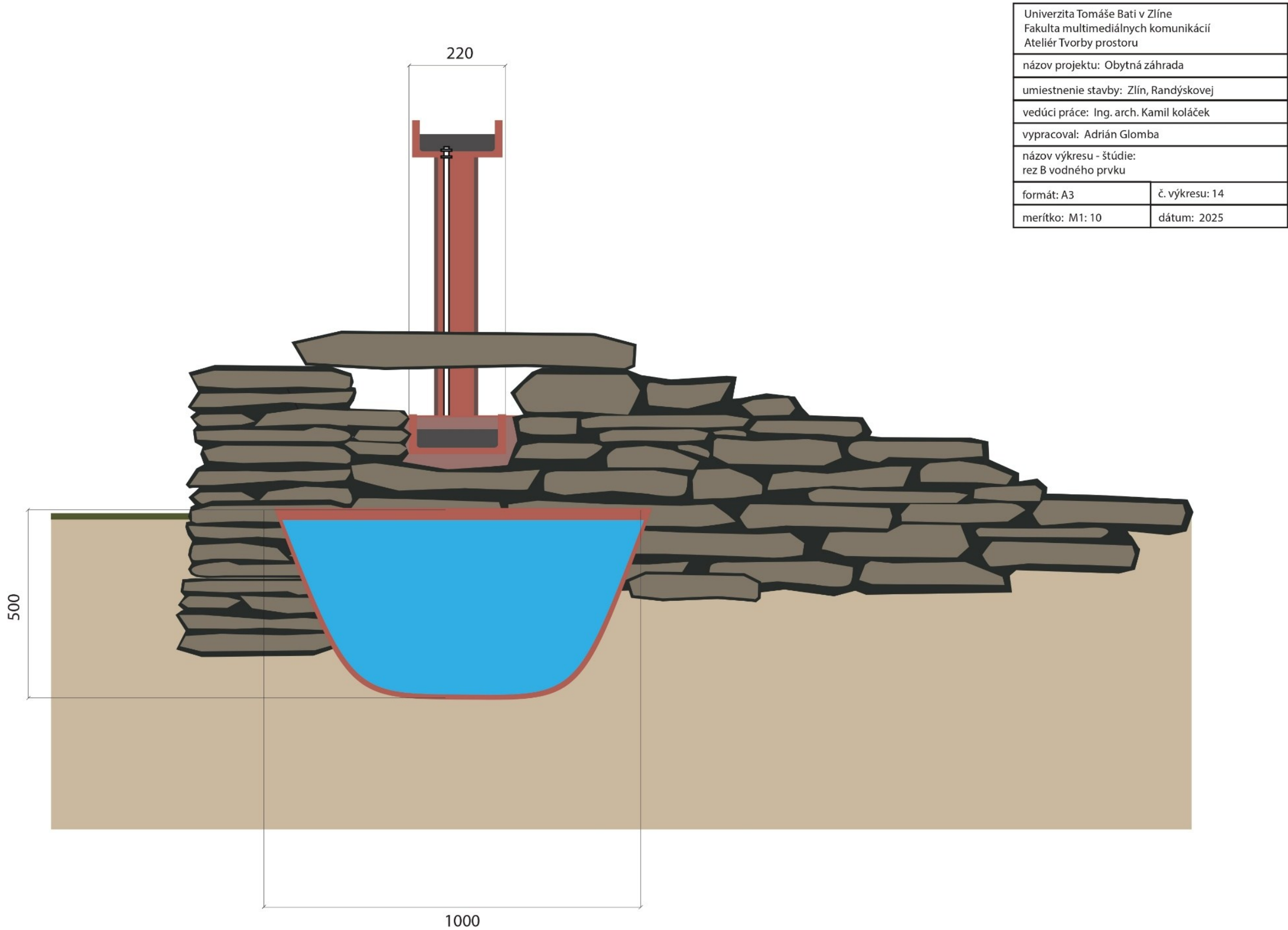

Andezit

Corten

Univerzita Tomáše Bati v Zlíne Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: rez A vodného prvku a plotu	
formát: A3	č. výkresu: 13
merítko: M1: 10	dátum: 2025

Univerzita Tomáše Bati v Zlíně Fakulta multimediálních komunikací Ateliér Tvorby prostoru	
název projektu: Obytná zahrada	
umístění stavby: Zlín, Randýskovej	
vedoucí práce: Ing. arch. Kamil Koláček	
vypracoval: Adrián Glomba	
název výkresu - štúdie: rez B vodného prvku	
formát: A3	č. výkresu: 14
merítko: M1: 10	dátum: 2025

Počet	Obrázok	Názov	Rozmery	Materiál	Počet	Obrázok	Názov	Rozmery	Materiál
2x		Kreslo LESJA Buklé Svetlobéžová	77 x90 x79	Eukalyptové drevo Nylon Pena	3x		Skleněná LED trubice s PET	29x150	
2x		Otis Side Table	35x45x60	preglejka	1x		CRANE light	36x50x250	drevo
6x		Buklé vankúš Lena	50x50	polyester polyakryl bavlna	3x		LED pás MASTER SOLID MONO	2,4 x 220	
1x		NESTOR MARTIN stanford 9+	723x610x461	liatina	2x		ARANA plynové tlmiče	92	ocel'
3x		Vingo Sluolam na koľajniciach Kolejnice ke sluolamu	223x100 600	borovicové drevo ocel'	2x		Posuvy zásuviek pre veľké zaťaženie VEVOR	200	ocel'
1x		Fireratedoor PT dvere Aluminum PD Door Save space and be applicable to a wide range of scenarios High-quality aluminum + high-quality hardware accessories 	200x240,	hliník tvrdé mliečne sklo					

6 ZOZNAM VIZUALIZÁCIÍ

Strana 49. – Pohľad zo západnej strany pozemku

Strana 50. – Vtáči pohľad na pozemok

Strana 51. – Pohľad z juhu

Strana 52. – Pohľad z terasy

Strana 53. – Terasa ateliéru

Strana 54. – Atelier z východnej strany

Strana 55. – Interiér ateliéru z východu

Strana 56. – Interiér ateliéru zo západu

Strana 57. – Pohľad z ateliéru do záhrady

Strana 58. – Interiér, pohľad zo sedu

Strana 59. – Pohľad na vodný prvok z interiéru

Strana 60. – pohľad z terasy ateliéru

Strana 61. – Interiér ateliéru zo západu

Strana 62. – Pohľad zo schodov

Strana 63. – Vodný prvok

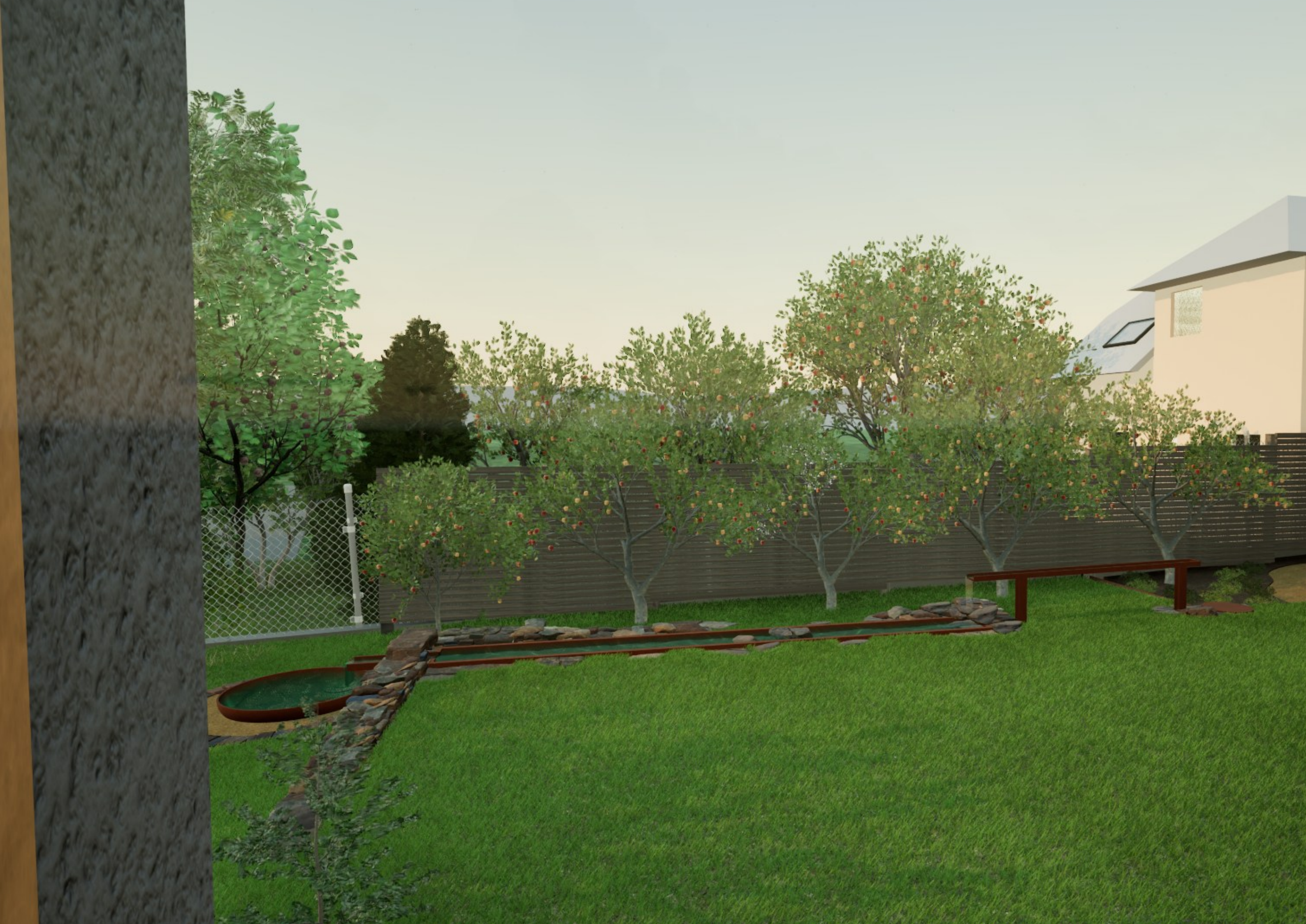

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BELL, Simon. *Landscape: pattern, perception and process*. 2nd ed. London: Routledge, 2012. ISBN 978-0-415-60836-7.
- [2] DANNHOFFEROVÁ, Jana. *Velká kniha barev: kompletní průvodce pro grafiky, fotografie a designéry*. Brno: Computer Press, 2012. ISBN 978-80-251-3785-7.
- [3] FALA Atelier. Very Tiny Palazzo. Dostupné z: *EARCH.cz* [online]. 6. 3. 2023 [cit. 2025-05-17]. Dostupné z: <https://www.earch.cz/architektura/clanek/palac-na-ctyriceti-metrech-ctverecnich-domek-v-zahrade-od-atelieru-fala-zdobi-drahe-kameny>
- [4] FLERA. Moderní zahrada a dům od architekta Josefa Pleskota. Dostupné z: *Flera.cz* [online]. [cit. 2025-05-17]. Dostupné z: <https://www.flera.cz/nase-prace/moderni-zahrada-dum-pleskot/>
- [5] GAZEY, Katja; GÖSSEL, Peter; MULLIO, Cara; RAMLOW, Uwe; ROCCELLA. *Modern architecture A–Z*. TASCHEN, Aurelia a TASCHEN, Balthazar (ed.). Bibliotheca Universalis. Köln: Taschen, [2021]. ISBN 978-3-8365-5631-6.
- [6] MEISS, Pierre von. *Od formy k místu: úvod do studia architektury ; + O tektonice: úvod do studia architektury*. Zlín: Archa, 2018. ISBN 978-80-87545-61-4.
- [7] NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: krajina, místo, architektura*. 2. vyd. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5.
- [8] SALINGAROS, Nikos A., ed. *Sjednocená teorie architektury: forma, jazyk, komplexita*. Přeložila Hana Logan. Brno: Vysoké učení technické v Brně – VUTUM ve spolupráci s Barrister & Principal Publishing, 2017. ISBN 978-80-7485-138-4.
- [9] SRÁČ, Sam a ZÁBRAN. *Ateliér v zahradě – Česká Bříza 83* [online]. Česká Bříza: Zábran.cz, 2014 [cit. 2025-05-17]. Dostupné z: <https://www.zabran.cz/atelier-v-zahrade>
- [10] VON STACKELBERG, Katharine T. *The Roman Garden: space, sense, and society*. London: Routledge, 2009. ISBN 978-0-415-43823-0.

Sjednocená teorie architektury. VUTUM, 2017. ISBN ISBN 978-80-7485-138-4.

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 Pohľad na západnú stranu pozemku.....	12	Obrázok 11 Zámok Peterhof	21
Obrázok 2 pohľad na východnú stranu pozemku.....	13	Obrázok 12 Interiér domku v dvoch úrovniach 2022.....	23
Obrázok 3 Interiér ateliéru	13	Obrázok 13 Ateliér v záhrade	24
Obrázok 4 Interiér atelieru	14	Obrázok 14 Moderni zahrada	25
Obrázok 5 Moodboard	14	Obrázok 15 podlažné dvere a schody	27
Obrázok 6 <i>Lovell House</i>	16	Obrázok 16 PT dvere	27
Obrázok 7 <i>Modulor</i>	17	Obrázok 17 predĺžený parapet a šufel	27
Obrázok 8 Tesárske väzby	18	Obrázok 18 Interier ateliéru.....	28
Obrázok 9 Svetlé farby v interiery	19	Obrázok 19 detail šufl'ov terasy	29
Obrázok 10 Bytový dom, biofilná Architektúra	20	Obrázok 20 detail strtechy terasy	29
		Obrázok 21 terasa	30
		Obrázok 22 vodný prvok	30